

Powiatowe Centrum
Pomocy Rodzinie w Tczewie

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE W TCZEWIE ZA 2021 ROK

Tczew, kwiecień 2022 r.

SPIS TREŚCI

WSTĘP

I.	Realizacja zadań z zakresu pomocy społecznej	5
II.	Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	15
	Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej	31
III.	Realizacja zadań z zakresu rehabilitacji społecznej	32
IV.	Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy	43
V.	Informacje z przebiegu wykonania budżetu za 2020 rok	44
	Załącznik nr 1	49
	Załącznik nr 2	53

WSTĘP

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie jest jednostką organizacyjną powiatu realizującą zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, dotyczące poradnictwa specjalistycznego, w tym w zakresie interwencji kryzysowej i przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz inne zadania wynikające z potrzeb środowiska lokalnego.

Wybrane zadania z zakresu pomocy społecznej

Do zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, realizowanych przez PCPR należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- sporządzanie oceny zasobów pomocy społecznej powiatu,
- udzielanie informacji osobom ubiegającym się o pomoc o przysługujących im prawach i uprawnieniach,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury domów pomocy społecznej o zasięgu ponadgminnym oraz umieszczanie w nich skierowanych osób,
- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego i ośrodków interwencji kryzysowej,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej mających na celu ochronę poziomu rodzin i grup społecznych.

Wybrane zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

Do zadań z w/w zakresu realizowanych przez PCPR należą w szczególności:

- opracowanie i realizacja 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej,
- zapewnienie dzieciom pozbawionym opieki pieczy zastępczej rodzinnej lub instytucjonalnej,
- tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- finansowanie świadczeń pieniężnych dla dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej i ją opuszczających,

- prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
- organizowanie szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych i kandydatów na rodziny zastępcze,
- zapewnienie pomocy i wsparcia funkcjonującym rodzinom zastępczym,
- prowadzenie rejestru rodzin zastępczych,
- współpraca z sądem, ops-ami, szkołami i innymi instytucjami,
- okresowa ocena sytuacji dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej,
- zgłaszanie informacji o wolnych prawnie dzieciach do ośrodka adopcyjnego,
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym różne formy pieczy zastępczej,
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wybrane zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych

- dofinansowanie do uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
- dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- dofinansowanie tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych,
- wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Podstawowe dane dotyczące PCPR w Tczewie

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym PCPR, jednostką kieruje dyrektor, a w jej skład wchodzi następujące komórki organizacyjne:

- 1) Wydział Interwencji Kryzysowej (specjaliści pracy z rodziną, psychologzy)
- 2) Dział finansowy
- 3) Dział ds. administracji i świadczeń
- 4) Dział pomocy osobom niepełnosprawnym
- 5) Dział pieczy zastępczej (pracownicy socjalni, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, pedagog)
- 6) radca prawny.

Dodatkowo przy PCPR działa Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, kierowany przez Przewodniczącego. W skład Zespołu, poza Przewodniczącym, wchodzi Sekretarz, stanowiska ds. obsługi, Skład Orzekający.

Przedmiotowe zadania wykonywane są przez 31 pracowników (dwóch w 2021 r. przebywało na urloпах bezpłatnych), w tym dyrektora, zastępcę i główną księgową, z których 22 jest zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy, pozostali na etatach częściowych.

Wykształcenie pracowników PCPR w Tczewie na dzień 31.12.2021 r.

Wyższe magisterskie	29 osób
Wyższe licencjackie	2 osoby

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Pracownicy Centrum w celu podwyższania swoich kwalifikacji oraz wzbogacenia i poszerzenia swojej wiedzy w 2021 r. brali udział łącznie w 29 szkoleniach, czy też konferencjach.

Rok 2021 był kolejnym rokiem specyficznym z uwagi na okres pandemii COVID-19. Wymusiło to, podobnie jak 2020 r., zmianę w stosunku do czasu sprzed pandemii sposobu realizacji części działań, a także uniemożliwiło realizację niektórych inicjatyw, zwłaszcza wiążących się ze spotkaniami grupowymi. Nie bez znaczenia pozostały także trudności kadrowe w jednostce, wynikające przede wszystkim z wynagrodzeń utrzymujących się na niskim poziomie.

I. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2018 - 2025

Od 2018 r. obowiązuje Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w powiecie tczewskim na lata 2018 – 2025, przyjęta uchwałą nr XXXIV/257/2017 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 30 października 2017 r.

Strategia określa kompleksowe, spójne i długofalowe działania mające na celu integrację osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, wynikające z zadań powiatu w obszarze polityki społecznej. Właściwa ich realizacja zależy od współpracy wszystkich podmiotów przy realizacji

celów istotnych dla zaspokojenia potrzeb lokalnych, a także od właściwej diagnozy. Dlatego przystępując do opracowania strategii, w oparciu o dane będące w dyspozycji jednostek organizacyjnych na terenie powiatu tczewskiego, zobrazowano problemy społeczne w skali powiatu. W Strategii wyodrębniono obszary: socjalny, ochrony zdrowia, edukacji, rynku pracy oraz bezpieczeństwa publicznego. Przypisano im poszczególne cele i zadania, które mają na celu wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin, które potrzebują pomocy w rozwiązywaniu problemów.

PCPR w Tczewie, w oparciu o dane uzyskane z różnych jednostek z terenu powiatu, sporządza sprawozdanie z realizacji Strategii.

OCENA ZASOBÓW POMOCY SPOŁECZNEJ W POWIECIE TCZEWSKIM

Corocznie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie sporządza także Ocenę zasobów pomocy społecznej w powiecie tczewskim. Jej opracowanie wynika z art. 16 a ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zgodnie z art. 16 a ust. 4 ocena wraz z rekomendacjami powinna być podstawą do planowania budżetu na rok następny.

Ocena zasobów przygotowywana jest w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Uwzględnia ona wszystkie elementy, które obejmują swym zasięgiem szerokie spektrum infrastruktury polityki społecznej w powiecie tczewskim.

Do najważniejszych wniosków zawartych w ocenie w 2021 r. należą:

1. W stosunku do roku poprzedniego liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia, w tym z poradnictwa specjalistycznego, na terenie powiatu tczewskiego wzrosła.
2. W 2021 r. środki PFRON przeznaczone na realizację zadań z rehabilitacji społecznej były na wysokim poziomie, jednak w zakresie likwidacji barier architektonicznych niewystarczające w stosunku do złożonych wniosków. Z uwagi na pandemię zainteresowanie udziałem w turnusach rehabilitacyjnych było mniejsze niż we wcześniejszych latach.
3. Na terenie powiatu 7 domów pomocy społecznej zapewniana całodobową opiekę na wysokim poziomie.
4. Nadal niezmiernie ważne są działania mające na celu stworzenie warunków do rozwoju systemu pieczy zastępczej, w tym pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych.

UDZIELANIE INFORMACJI OSOBOM UBIEGAJĄCYM SIĘ O POMOC

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie informuje mieszkańców o przysługujących prawach, uprawnieniach i zmianach legislacyjnych. Powyższe informacje upowszechniane są za pośrednictwem stron internetowych, portali społecznościowych, Biuletynu Informacji Publicznej, a także na tablicy ogłoszeń jednostki.

PROWADZENIE I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DOMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ O ZASIĘGU PONADGMINNYM ORAZ UMIESZCZANIE W NICH SKIEROWANYCH OSÓB

W powiecie tczewskim funkcjonuje 7 domów pomocy społecznej, w tym 6 domów prowadzonych przez Powiat i jeden dom, w Bielawkach, prowadzony na zlecenie Powiatu przez Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek Krzyża Chrystusowego z siedzibą władz generalnych w Niegowie, gm. Zabrodzie. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, w ramach swoich zadań, wydaje decyzje administracyjne dotyczące m. in. umieszczeń w domach pomocy społecznej na terenie powiatu oraz sprawuje nad nimi nadzór merytoryczny.

Do powyższych domów należą Domy Pomocy Społecznej w:

PELPLINIE, który jest domem dla osób niepełnosprawnych fizycznie i przewlekłe somatycznie chorych, **liczba miejsc – 156**, w tym: dla osób niepełnosprawnych fizycznie – 95 miejsc oraz dla osób przewlekłe somatycznie chorych – 61 miejsc,

GNIEWIE, który jest domem dla osób przewlekłe somatycznie chorych – **liczba miejsc 99**,

DAMASZCE, który jest domem dla osób przewlekłe psychicznie chorych – **liczba miejsc 126**,

STANISŁAWIU, który jest domem dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie – **liczba miejsc 80**, w tym: 19 miejsc dla przewlekłe psychicznie chorych i 61 dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,

RUDNIE, który jest domem dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – **liczba miejsc – 77**, w tym: 69 miejsc dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie oraz 8 miejsc dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie,

WIELKICH WYRĘBACH, który jest domem dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – **liczba miejsc – 78**, w tym: 24 miejsc dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie oraz 54 miejsca dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,

BIELAWKACH, który jest domem dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie – **liczba miejsc 114**.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, realizując zadanie dotyczące umieszczania w domach pomocy społecznej osób, które wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności i otrzymały decyzje kierujące z ośrodków pomocy społecznej, prowadzi listę osób oczekujących na umieszczenie w domach na terenie powiatu tczewskiego oraz wydaje decyzje umieszczające w nich, a także dotyczące zmian wysokości odpłatności za pobyt w placówce w stosunku do osób umieszczonych przed styczniem 2004 r. (tzw. stare zasady).

W 2021 r. **wydano łącznie 313 decyzji administracyjnych** z zakresu domów pomocy społecznej, **w tym 90 decyzji umieszczających** w placówkach (różnica między liczbą decyzji a liczbą osób umieszczonych wynika z faktu, iż dla niektórych osób w ciągu roku była wydawana więcej niż jedna decyzja umieszczająca, a w przypadku 3 osób nie doszło do faktycznego umieszczenia). łącznie w domach pomocy społecznej na terenie powiatu w 2021 r. **umieszczono 83 osoby**. W tym okresie **odeszły 74 osoby**, z tego:

- do innych placówek – 8 osób,
- do rodziny – 2 osoby,
- zmarło – 64 osób.

Dało to na koniec grudnia 2021 r. stan mieszkańców w placówkach w ilości **719 osób**.

Przedział wieku przebywających w domach pomocy społecznej z terenu powiatu tczewskiego kształtuje się następująco:

- do 18 roku życia – 16 osób,
- od 19 do 40 lat – 166 osoby,
- od 41 do 60 lat – 242 osoby,
- od 61 do 74 lat – 214 osób,
- powyżej 74 lat – 81 osób.

Według sprawozdań przekazywanych do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego na dzień 31 grudnia 2021 r. wolnymi miejscami dysponował :

- DPS Pelplin – 2 wolne miejsca,
- DPS Gniew – 2 wolne miejsca,
- DPS Wielkie Wyręby – 1 wolne miejsce,
- DPS Stanisławie – 2 wolne miejsca,
- DPS Bielawki – 3 wolne miejsca,
- DPS Damaszk – 1 wolne miejsce.

W/w dane zawarte zostały w poniższej tabeli.

Tabela nr 1: Dane dotyczące liczby miejsc oraz mieszkańców i rotacji w domach pomocy społecznej

Dom pomocy społecznej	Statutowa liczba miejsc	Liczba mieszkańców wg stanu na 31.12.2021 r.	Liczba osób umieszczonych w ciągu 2021 r.	Liczba osób, które odeszły w ciągu 2021 r.	Liczba osób oczekujących na miejsca
DPS Pelplin	156	154, w tym: s - 13 n - 141	31	30	0
DPS Gniew	99	97, w tym: s - 9 n - 89	28	24	0
DPS Damaszk	126	125, w tym: s - 32 n - 93	10	11	13
DPS Stanisławie	80	78, w tym: s - 45 n - 33	6	2	0
DPS Rudno	77	77, w tym: s - 49 n - 28	4	1	2
DPS Wlk. Wyręby	78	77, w tym: s - 33 n - 44	3	2	1
DPS Bielawki	114	111, w tym: s - 53 n - 58	1	4	4
RAZEM	730	719, w tym: s - 233 n - 486	83	74	20

s - stare zasady n – nowe zasady

Źródło: dane DPS

Na realizację zadań oraz część inwestycji, domy pomocy społecznej w 2021 r. pozyskiwały środki finansowe między innymi z: wypracowanych dochodów z tytułu odpłatności i dotacji z Urzędu Wojewódzkiego wg poniższego zestawienia:

Tabela nr 2: Środki finansowe na realizację zadań przez domy pomocy społecznej z terenu powiatu tczewskiego

domy pomocy społecznej	dochody z tytułu odpłatności	dotacja z Urzędu Wojewódzkiego
DPS Pelplin	8 121 817,19 zł	630 221 zł
DPS Gniew	4 700 627,44 zł	375 069 zł
DPS Damaszk	6 262 646,51 zł	1 685 488 zł
DPS Stanisławie	2 836 060,19 zł	1 987 398 zł
DPS Rudno	2 750 904,70 zł	2 259 188 zł
DPS Wielkie Wyręby	3 505 267,26 zł	1 501 096 zł
DPS Bielawki	4 323 261,50 zł	2 351 340 zł

* DPS w Bielawkach nie przekazuje wypracowanych dochodów do powiatu

Źródło: dane DPS

W ponadgminnych domach pomocy społecznej prowadzonych przez Powiat Tczewski

i na zlecenie Powiatu **ogólna liczba osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę** wg stanu na 31.12.2021 r. kształtowała się następująco:

Tabela nr 3: Zestawienie liczbowe kadry zatrudnionej w domach pomocy społecznej – stan na 31.12.2021 r.

Pracownicy	Liczba osób	Liczba osób w przeliczeniu na pełny etat
Ogółem	475	462,39
z tego:	7	7
1.kierujący jednostkami organizacyjnymi		
2. działalność opiekuńczo – terapeutyczna	299	294,40
3. działalność medyczno – rehabilitacyjna	45	41,18
4. działalność administracyjna	31	30,50
5. gospodarczy i obsługa	93	89,31

Źródło: dane DPS

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca z wszystkich domów z terenu powiatu tczewskiego wzrósł z kwoty **4 511,34 zł** w 2020 r. do kwoty **5 115,33 zł** w 2021 r. (wzrost o **603,99 zł**) i kształtował się następująco:

Tabela nr 4: Zestawienie średnich miesięcznych kosztów utrzymania mieszkańca w poszczególnych domach

Dom pomocy społecznej	Średni miesięczny koszt utrzymania 1 mieszkańca w 2021 r. (w zł)
DPS Pelplin	4 775,65
DPS Gniew	4 524,21
DPS Damaszk	5 459,25
DPS Stanisławie	5 264,64
DPS Rudno	5 539,74
DPS Wlk. Wyręby	5 564,15
DPS Bielawki	4 679,70

Źródło: dane DPS

Tabela nr 5: Przeprowadzone w 2021 r. inwestycje i remonty

placówka	inwestycje (zakupy i wydatki inwestycyjne)	Środki finansowe ogółem (w zł)	remonty	środki finansowe ogółem (w zł)
DPS Pelplin	Modernizacja instalacji sygnalizacji pożaru, Modernizacja pomieszczeń mieszkalnych i socjalnych w budynku głównym, Zakup szatkownicy do warzyw, Zakup podnośników sufitowych i systemu oszynowania, Zakup samochodu osobowego do przewozu osób niepełnosprawnych – 0,00 zł.	216 663,00	Remont łazienki w budynku głównym, Remont pomieszczeń fizykoterapii, Remont pomieszczenia gospodarczego na magazyn leków, Naprawa podłogi, Remont rynien i rur spustowych, Montaż paneli winylowych ściennych, Wykonanie instalacji elektrycznych w pokojach mieszkalnych, Wykonanie sufitu podwieszanego i wzmocnienie ścian, Wymiana 4 szt. Okien i drzwi.	116 214,00
DPS Gniew	Modernizacja systemu przyzywowo-alarmowego w budynku głównym DPS w Gniewie Rozbudowa systemu alarmu przeciwpożarowego	124 500,00	Usługi konserwacyjne i naprawa wyrobów przemysłowych (nie dotyczy budynków i pomieszczeń)	38 627,67
DPS Damaszk	Modernizacja układu komunikacyjnego, Zakup suszarki, Zakup fotela kąpielowego, Zakup serwera, Zakup obieraczki do ziemniaków.	205 386,00	Remont konserw.-naprawcze wyborów przem., Remont pomieszczeń, Remont kanalizacji deszczowej, Naprawa instalacji elektr. w budynku gospod., Wymiana stolarki okiennej.	222 738,57
DPS Stanisławie	Modernizacja łazienek i pomieszczeń wspólnych w budynku w Lubiszewie, Przebudowa łazienki i pokoju w budynku głównym, Wymiana instalacji elektrycznej na miedziana w tzw. Małym Domku.	133 648,68	-----	-----
DPS Rudno	Modernizacja elewacji budynku etap III	140 960,00	Remont pomieszczeń kuchennych, Remont dachu, Remont instalacji odgromowej dachu, Remont pomieszczeń po zalaniu, Montaż rolet zewnętrznych, Remont pomieszczeń rehabilitacyjnych.	146 780,00
DPS Wielkie Wyręby	Rewitalizacja elewacji budynku głównego od strony północnej	145 000,00	Usługi konserwacyjne i naprawcze wyrobów przemysłowych, Remont pomieszczeń mieszkalnych i gospodarczych, Uzupełnienia w dociepleniu na elewacji budynku kuchni i administracji, Remont urządzeń sterowniczych oczyszczalni ścieków, Roboty posadzkowe, uzupełnienie tynku oraz wymiana daszków przy budynku Wspólnoty, Remont budynku gospodarczego.	201 349,00
DPS Bielawki	Zestaw mebli biurowych	10 164,72	Remont dachu budynku głównego Dokumentacja remontu budynku głównego	55 897,57

Źródło: dane DPS

W 2021 r. z uwagi na pandemię ograniczono wydarzenia o charakterze kulturalnym, pozwalające na integrację mieszkańców ze środowiskiem lokalnym.

W 2021 r. we wszystkich domach zostały przeprowadzone kontrole. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Analiza posiadanych danych pozwala na wysnucie wniosku, iż infrastruktura domów pomocy społecznej w powiecie tczewskim jest wystarczająca do potrzeb mieszkańców powiatu, a poziom świadczonej opieki i zaspokajanie potrzeb mieszkańców od wielu lat utrzymuje się na wysokim poziomie.

W 2021 r. nie odbywały się wspólne spotkania Pana Starosty Powiatu Tczewskiego z dyrektorami: DPS, CAPO-W w Tczewie, PCPR w Tczewie.

PROWADZENIE PORADNICTWA SPECJALISTYCZNEGO I OŚRODKÓW INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Na terenie powiatu tczewskiego zadania w zakresie poradnictwa specjalistycznego, przeciwdziałania przemocy i interwencji kryzysowej, należące do kompetencji powiatu, realizuje Wydział Interwencji Kryzysowej (WIK), będący integralną częścią Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie – Wydział Interwencji Kryzysowej świadczy pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną i terapeutyczną. Odbywają się spotkania indywidualne i grupowe. Podejmowane działania mają charakter interwencyjny, profilaktyczny, konsultacyjny, a także terapeutyczny.

Realizowane zadania wpisują się w założenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2023. W 2021 r. z uwagi na pandemię oraz problemy kadrowe realizowane działania były bardzo ograniczone, co w konsekwencji przekłada się skalę tychże działań. W okresie sprawozdawczym zostały zorganizowane:

- w dniach 22.02 – 26.02.2021 r. w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem zorganizowano dodatkowe, bezpłatne dyżury prawnika, psychologów, specjalistów pracy z rodziną oraz seksuologa w siedzibie WIK,
- indywidualne spotkania osób doznających przemocy ze specjalistami zatrudnionymi w PCPR – WIK (69 konsultacji udzielonych 38 osobom).

W okresie od stycznia 2021 r. do grudnia 2021 r. przyjęto łącznie **750 klientów**. Udzielono

w sumie **1684 porad** (w ramach pierwszego kontaktu, terapii, konsultacji, spotkań), z tego odbyło się 11 konsultacji z innymi instytucjami. W 2021 r. oprócz konsultacji osobistych wielu klientów skorzystało z możliwości porad za pośrednictwem środków komunikowania się na odległość (konsultacje telefoniczne lub on-line).

W powiecie tczewskim nadal widoczne jest zapotrzebowanie na formy pomocy świadczone przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie – Wydział Interwencji Kryzysowej. Podejmowane działania służą przywróceniu równowagi psychicznej klientom, czy też wzmocnieniu ich umiejętności samodzielnego radzenia sobie. Pomoc oferowana przez PCPR-WIK jest nieodpłatna, nie potrzeba skierowania. Można zadzwonić, przyjść osobiście lub zgłosić się poprzez e-mail. Każdej osobie zainteresowanej, w pierwszej kolejności proponujemy rozmowę z pracownikiem pierwszego kontaktu (telefoniczną lub osobistą) mającą na celu rozpoznanie sytuacji i stworzenie programu pomocy. Następnie dana osoba kierowana jest do pracy indywidualnej, grupowej lub jeżeli jest taka konieczność do innej wskazanej przez nas instytucji.

Tydzień pomocy ofiarom przestępstw

**TYDZIEŃ POMOCY OSOBOM
POKRZYWDZONYM PRZESTĘPSTWEM**

22.02 – 26.02.2021R.

**BEZPŁATNE
DYŻURY TELEFONICZNE
SPECJALISTÓW**

PRAWNIK

- 23.02.2021R. WTOREK 13:30 - 15:00

PSYCHOLOG

- 22.02.2021R. PONIEDZIAŁEK 12:00 - 17:00
- 24.02.2021R. ŚRODA 12:00 - 16:30
- 25.02.2021R. CZWARTEK 09:00 - 12:30

SPECJALISTA PRACY Z RODZINĄ

- 25.02.2021R. CZWARTEK 14:00 - 17:00
- 26.02.2021R. PIĄTEK 14:00 - 17:00

SEKSUOLOG

- 26.02.2021R. PIĄTEK 09:00 - 13:00

**POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE -
WYDZIAŁ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ
TCZEW, UL. WOJSKA POLSKIEGO 6
TEL. 58 530 44 49, 508 350 484**

Źródło: własne PCPR w Tczewie

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z RZĄDOWYCH PROGRAMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ MAJĄCYCH NA CELU OCHRONĘ POZIOMU RODZIN I GRUP SPOŁECZNYCH

Powiatowy Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie tczewskim na lata 2021–2023, którego załącznikami są **Powiatowy Program działań profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej**

pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą oraz Powiatowy Program korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowany jest przez jednostki szczebla powiatowego, w tym PCPR w Tczewie. Sprawozdanie z powyższego stanowi załącznik nr 2 do niniejszego opracowania.

Jednym z elementów realizacji Programu jest **Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie**. W 2021 r. na jego prowadzenie otrzymaliśmy środki finansowe z budżetu Wojewody w wysokości **5 000 zł**. W ramach programu odbył się cykl spotkań grupowych i indywidualnych. Prowadzone były także dyżury telefoniczne.

W celach rekrutacyjnych współpracujemy z Ośrodkami Pomocy Społecznej i zespołami interdyscyplinarnymi ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu powiatu tczewskiego, Komendą Powiatową Policji w Tczewie, Sądem Rejonowym w Tczewie (głównie z kuratorami sądowymi), Prokuraturą Rejonową w Tczewie, pedagogami szkolnymi, ośrodkami leczenia uzależnienia od alkoholu, Poradnią Zdrowia Psychicznego w Tczewie itp.

Do programu zakwalifikowano **7 osób**. Spotkania grupowe i konsultacje indywidualne dla osób stosujących przemoc odbywały się na terenie PCPR-WIK w Tczewie. Wśród konsultowanych osób byli sami mężczyźni. Miało miejsce łącznie 27 godzin spotkań grupowych i 68 godziny spotkań indywidualnych. **Program korekcyjno-edukacyjny ukończyło 6 uczestników.**

Nieziemiennie celem spotkań było zniwelowanie zachowań przemocowych u osób je stosujących. Uczestnicy programu poznali rodzaje i formy zachowań przemocowych oraz zapoznali się z cyklem przemocy. Poznawali sposoby błędnego przekształcania informacji oraz fałszywego interpretowania rzeczywistości, co prowadziło często do zachowań niewłaściwych. Na bazie własnego doświadczenia szukali zachowań świadczących o stosowaniu przez nich przemocy. Kolejnym etapem była próba stworzenia listy alternatywnych zachowań, służących zapobieganiu zachowaniom niepożądanym. Członkowie grupy na koniec opracowali własny plan bezpieczeństwa, który ma im pomóc funkcjonować po zakończeniu zajęć. Warunkiem ukończenia programu było stworzenie tego planu, a następnie zaakceptowanie go przez prowadzących oraz przez resztę grupy.

**PRYZNAWANIE POMOCY PIENIĘŻNEJ NA USAMODZIELNIANIE ORAZ KONTYNUOWANIE NAUKI
OSOBOM OPUSZCZAJĄCYM DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY
NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE, (...), ZAKŁADY POPRAWCZE, (...), MŁODZIEŻOWE
OŚRODKI SOCJOTERAPII ZAPEWNIAJĄCE CAŁODOBOWĄ OPIEKĘ LUB MŁODZIEŻOWE OŚRODKI
WYCHOWAWCZE**

Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, odbywa się na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Zadanie to w swym zakresie pokrywa się z działaniami skierowanymi do pełnoletnich wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W 2021 r. pomoc dla w/w grupy kształtowała się następująco:

Tabela nr 6: Pomoc dla wychowanków zakładów poprawczych, MOS i MOW

	Liczba osób	Kwota (w zł)
Pomoc na kontynuowanie nauki	5	17 454
Pomoc na usamodzielnienie	1	1 763
Pomoc w poprawie warunków mieszkaniowych	0	0
Pomoc rzeczowa	0	0

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

II. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

OPRACOWANIE I REALIZACJA 3 – LETNICH PROGRAMÓW DOTYCZĄCYCH ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W 2020 r. przez Radę Powiatu Tczewskiego został przyjęty nowy **Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim na lata 2021 – 2023**. Powielono w nim dotychczasowy cel główny: „Rozwój systemu pieczy zastępczej” i cele szczegółowe:

- rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej,

- rozwój i wzmocnienie instytucjonalnych form pieczy zastępczej,
- wsparcie procesu usamodzielnienia osób opuszczających pieczę zastępczą.

Sprawozdanie z realizacji Programu stanowi załącznik nr 1 do niniejszego opracowania.

ZAPEWNIENIE DZIECIOM POZBAWIONYM OPIEKI PIECZY ZASTĘPCZEJ INSTYTUCJONALNEJ LUB RODZINNEJ, FINANSOWANIE JEJ, NABÓR KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE ORAZ WSPARCIE FUNKCJONUJĄCYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH I WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie jest organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie tczewskim oraz sprawuje nadzór merytoryczny nad rodzinną i instytucjonalną pieczę zastępczą. Na podstawie uchwały Zarządu Powiatu Tczewskiego przeprowadza kontrole w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej.

Dzienny ośrodek wsparcia

Na terenie powiatu tczewskiego **nie funkcjonuje** żadna placówka opiekuńczo-wychowawcza wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym. Należy jednak zauważyć, że wsparcie dzieci w formie zajęć w ośrodkach wsparcia jest zapewniane przez gminy.

Całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze

A. CENTRUM ADMINISTRACYJNE PLACÓWEK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

- liczba miejsc socjalizacyjnych	39
- liczba miejsc interwencyjnych	3

B. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego „Familiijny Dom” w Tczewie

- liczba miejsc	8
-----------------	----------

CENTRUM ADMINISTRACYJNE PLACÓWEK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych jest jednostką organizacyjną Powiatu Tczewskiego, utworzoną dnia 29.05.2012 r. na podstawie uchwały Nr XXIII/140/12 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 29.05.2012 r.

Centrum Administracyjne, z siedzibą w Tczewie przy ul. W. Polskiego 6, działa w celu obsługi ekonomiczno-administracyjnej i organizacyjnej następujących placówek opiekuńczo-wychowawczych:

1. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego z siedzibą w Tczewie przy ul. Wyspiańskiego 2a – **dla 14 wychowanków,**

2. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego z siedzibą w Narkowach przy ul. Tczewskiej 21 – **dla 14 wychowanków**,
3. Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu socjalizacyjnego i interwencyjnego z siedzibą w Tczewie przy ul. Kossaka 16 – **dla 14 wychowanków** (od grudnia 2020 r.).

Placówki spełniają wymogi określone przepisami prawa w zakresie standaryzacji placówek.

Działalność opiekuńczo-wychowawcza placówek

Zadaniem pracy opiekuńczo-wychowawczej w placówkach jest w szczególności:

- zapewnienie dziecku pozbawionemu trwale lub okresowo opieki rodzicielskiej całodobowej opieki i wychowania oraz zaspokajanie jego niezbędnych potrzeb w szczególności emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych;
- realizowanie przygotowanego we współpracy z asystentem rodziny planu pomocy dziecku;
- umożliwianie kontaktów dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, chyba, że sąd postanowi inaczej;
- podejmowanie działań w celu powrotu dziecka do rodziny;
- zapewnianie dziecku dostępu do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych;
- obejmowanie dziecka działaniami terapeutycznymi;
- zapewnianie korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Wychowankowie

Na dzień 31.12.2021 r., wg ewidencji w placówkach przebywało **42 wychowanków**, z tego:

- w placówce przy ul. Wyspiańskiego 2a – 15 wychowanków,
- w placówce przy ul. Kossaka 16 – 13 wychowanków,
- w placówce w Narkowach – 14 wychowanków.

Tabela nr 7: Ruch wychowanków przebywających w placówkach CAPO-W w Tczewie w 2021r.

	Liczba
Stan wychowanków na 31.12.2021 r.	42
Przybyło	13
Ubyło, w tym:	12
Do rodziny naturalnej	0
Adopcja	0
Usamodzielnienie	4
Inne	8

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wychowankowie placówek uczęszczają do następujących typów szkół:

- przedszkole: 1 osoba
- szkoła podstawowa: 24 osoby
- ponadpodstawowa: 17 osób.

Status prawny rodziców:

- W placówce opiekuńczo-wychowawczej w Tczewie przy ulicy Wyspiańskiego 2a na dzień 31.12.2021 r.:

- w stosunku do 7 dzieci rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską;
- w stosunku do 8 dzieci rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej.

- W placówce opiekuńczo-wychowawczej w Tczewie przy ulicy Kossaka 16 na dzień 31.12.2021 r.:

- w stosunku do 7 dzieci rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską;
- w stosunku do 4 dzieci rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej;
- 2 wychowanków jest pełnoletnich – prawa rodzicielskie ustały.

- W placówce opiekuńczo-wychowawczej w Narkowach przy ulicy Tczewskiej 21 na dzień 31.12.2021 r.:

- w stosunku do 11 dzieci rodzice mają ograniczoną władzę rodzicielską;
- w stosunku do 3 dzieci rodzice są pozbawieni władzy rodzicielskiej.

W celu realizacji zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, dzieci wolne prawnie są zgłaszane do adopcji.

Organizacja czasu wolnego

Wychowankowie rozwijają swoje zainteresowania w placówkach, gdzie organizowane są przez wychowawców różnego rodzaju zajęcia: filmowe, kulinarne, plastyczne, muzyczne, komputerowe, sportowe, warsztaty plastyczne itp. Poza placówkami uczestniczą w zajęciach, wystawach organizowanych przez Fabrykę Sztuk, Centrum Kultury i Sztuki, Fundację Pokolenia i inne.

Wychowankowie uczestniczą także w różnorodnych wyjazdach (wypoczynek letni i zimowy, wyjazdy do Aquaparku, Loopys World, Teatru Muzycznego, wycieczki rowerowe, wycieczki wędkarskie, wyjazdy do lasu na grzyby, rajdy i inne).

W 2021 r. z uwagi na występującą pandemię COVID-19 działania poza placówkami były ograniczone.

Terapia i profilaktyka

Dzieci uczestniczą w zajęciach profilaktycznych organizowanych przez wychowawców, pedagoga oraz psychologa na terenie placówki. Korzystają z terapii pedagogicznej, psychologicznej, logopedycznej w placówkach, w szkołach i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Tczewie.

Wychowankowie objęci są profilaktyką antynikotynową, antynarkotykową, antyalkoholową zarówno w placówkach, jak i w Punkcie Konsultacyjnym „Okno” w Tczewie oraz terapią w Ośrodku Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży w Tczewie, a także w Centrum Pomocy Dzieciom w Starogardzie Gdańskim.

Sprawy kadrowo-administracyjne

Liczba zatrudnionych pracowników – 38 osób, w przeliczeniu na pełen etat 35,75, w tym:

- 22 dział socjalny (w tym pedagog i psycholog) – etat 21,75,
- 16 – dział administracji i obsługi. – etat 14,0.

Wykonane prace modernizacyjne i remontowe w placówkach:

- Bieżące odświeżanie pomieszczeń placówek.
- Wentylacja w piwnicy Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Tczewie przy ul. Wyspiańskiego 2a.

Prace remontowe do wykonania:

1. Wymiana kolejnych okien w PPP, PCPR i CAPO-W przy ul. Wojska Polskiego 6.
2. Opaska elewacji wokół budynków przy ul. Wojska Polskiego 6 Tczew.
3. Bieżące naprawy i usterki w budynkach administrowanych przez CAPO-W.
4. Remont łazienek w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej w Narkowach.

Budżet oraz darowizny na rzecz Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych

Budżet CAPO-W w Tczewie na 2021 r. wynosił **3 303 500 zł**.

Pozyskane środki finansowe i rzeczowe od sponsorów i przyjaciół Centrum oraz organizacji pozarządowych wg zestawień: **70 042,29 zł**

- Dary rzeczowe i usługowe - **20 263,29 zł**
- Wpływy z darowizn – **49 779 zł**

Nie ma możliwości wycenienia części darów, więc wsparcie to jest jeszcze większe niż przedstawiona kwota.

Zadania i wnioski

Dalsza intensywna praca z rodziną naturalną oraz dalsza współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

PLACÓWKA OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZA TYPU RODZINNEGO „Familijny Dom”

Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego „Familijny Dom” w Tczewie od 1 września 2021 r. jest prowadzona na zlecenie powiatu przez Fundację „Mały Bohater” z siedzibą w Gdańsku. Dom zapewnia całodobową opiekę i wychowanie **8-rgu dzieciom w przedziale wiekowym od 5 do 11 lat**, z uwzględnieniem indywidualnych i niezbędnych potrzeb każdego dziecka. Podopiecznym zapewniony jest prawidłowy proces rozwoju emocjonalnego, kulturalnego, fizycznego, edukacyjnego, resocjalizacji i przygotowania do życia społecznego oraz zawodowego. **Na koniec 2021 r. w placówce przebywało 8 dzieci.**

Tabela nr 8: Ruch wychowanków przebywających w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego w Tczewie w okresie I – XII 2021r.

	Liczba
Stan wychowanków na 31.12.2021 r.	8
Przybyło	8
Ubyło, w tym:	0
Do rodziny naturalnej	0
Usamodzielnienie	0
Inne	0

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wychowankowie placówki uczęszczają do następujących typów szkół:

- szkoła podstawowa: 4 dzieci,
- przedszkole: 4 dzieci

Wielkość dotacji na prowadzenie domu w 2021 r., wynikająca z zawartej umowy, określona została na łączną kwotę **225 600 zł**, **jednakże w związku z opóźnieniem realizacji zadania wydatkowano 153 941 zł.**

Jak wynika z powyższych danych, **na koniec 2021 r. we wszystkich placówkach na terenie powiatu tczewskiego przebywało 50 dzieci.**

Zgodnie z ustawą z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, wprowadzającą zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na każde dziecko w wieku do 18 roku życia, umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej, przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł miesięcznie. W 2021 r. była

to **kwota 239 886 zł, przysługująca na 48 dzieci**. Przyznanie dodatku następuje w drodze decyzji administracyjnej i jest wypłacane ze środków rządowych.

Z uwagi na fakt otrzymywania postanowień sądowych dotyczących umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej m. in. liczego rodzeństwa część dzieci przebywa **w placówkach opiekuńczo-wychowawczych poza terenem powiatu** (na terenach miasta Gdańsk, gminy miasta Kraków, powiatów: białogardzkiego, kazimierskiego, węgrowskiego, ostródzkiego, kościerskiego, sępoleńskiego, kwidzyńskiego, sokołowskiego, gołdapskiego i wałbrzyskiego). **łącznie w ciągu 2021 r. było to 27 dzieci**, za które powiat poniósł **koszty w wysokości 1 361 986 zł**. Dodatkowo ze względu na schorzenia 2 dzieci przebywało w Regionalnej Placówce Opiekuńczo-Terapeutycznej w Gdańsku. **Koszt utrzymania w niej dzieci w 2021 r. wynosił łącznie 220 062 zł**.

W ramach zadań PCPR w Tczewie w 2021 r. z uwagi na pandemię i częste okresy kwarantanny nie przeprowadzono żadnej kontroli w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

ORGANIZACJA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- **rodzina zastępcza:** spokrewniona, niezawodowa oraz zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;
- **rodzinny dom dziecka.**

W ramach zadań Dyrektor PCPR w Tczewie przeprowadza kontrole w rodzinach zastępczych, współpracujących z naszym Centrum. W 2021 r. przeprowadzono 13 z planowanych 14 kontroli (jednej kontroli nie zrealizowano z uwagi na rozwiązanie rodziny zastępczej w związku z osiągnięciem przez wychowanka pełnoletności). W niektórych przypadkach wydano zalecenia pokontrolne dotyczące m. in. uregulowania spraw alimentacyjnych.

PROWADZENIE REJESTRU RODZIN ZASTĘPCZYCH

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, PCPR w Tczewie, z upoważnienia Starosty Tczewskiego, prowadzi rejestr danych o osobach:

- a) zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka;
- b) pełniących funkcję rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny dom dziecka.

Powyższy rejestr jest na bieżąco aktualizowany i dwa razy w roku przekazywany do Sądu Rejonowego w Tczewie.

FINANSOWANIE RODZINNEJ PIELĘGNACJI ZASTĘPCZEJ

Na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka, na każde umieszczone dziecko, w związku z dokonaną w 2021 r. waloryzacją, przysługuje **świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania**, nie niższe niż:

- **746 zł miesięcznie – w przypadku dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej,**
- **1 131 zł miesięcznie – w przypadku dziecka w rodzinie zastępczej zawodowej, rodzinie zastępczej niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka.**

Rodzina zastępcza dla dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności otrzymuje dodatek w wysokości nie niższej niż kwota **227 zł** miesięcznie na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania tego dziecka.

Rodzinie zastępczej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka starosta może przyznać:

- 1) dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka - raz w roku,
- 2) świadczenie na pokrycie:
 - a) niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka - jednorazowo,
 - b) kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo.

Rodziny zastępcze zawodowe oraz prowadzący rodzinne domy dziecka z tytułu pełnionych funkcji otrzymują wynagrodzenie w kwocie nie niższej niż 2 000 zł miesięcznie. Natomiast rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż 2 600 zł miesięcznie. Świadczenie to podlega waloryzacji.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wprowadzającej zmiany w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, na każde dziecko w wieku do 18 roku życia, umieszczone w pieczy zastępczej, rodzinnym domu dziecka oraz placówce opiekuńczo-wychowawczej **przysługuje dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł na każde dziecko**. Przyznanie dodatku następuje w drodze decyzji

administracyjnej i jest wypłacane ze środków rządowych. W 2021 r. wypłacono łącznie **1 165 139 zł** na **201 dzieci**.

W 2021 r. z PCPR w Tczewie w ramach zawodowego rodzicielstwa zastępczego współpracowały: 2 rodzinne domy dziecka i 4 rodziny zastępcze zawodowe (w tym 1 specjalistyczna i 1 pogotowie rodzinne), z tego poza powiatem 1 rodzina - w powiecie gdańskim.

Ogólna liczba dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej na dzień 31.12.2021 r. wynosiła 238. Wypłacono świadczenia na zabezpieczenie podstawowych potrzeb na kwotę 2 511 021 zł (z dochodami), świadczenia z tytułu niepełnosprawności dzieci 81 787 zł, świadczenia jednorazowe na pokrycie kosztów związanych z przyjęciem dziecka w wysokości 34 649 zł. Kwota wydatkowana na dodatek wychowawczy (tzw. 500+), to 1 165 139 zł na 201 uprawnionych dzieci.

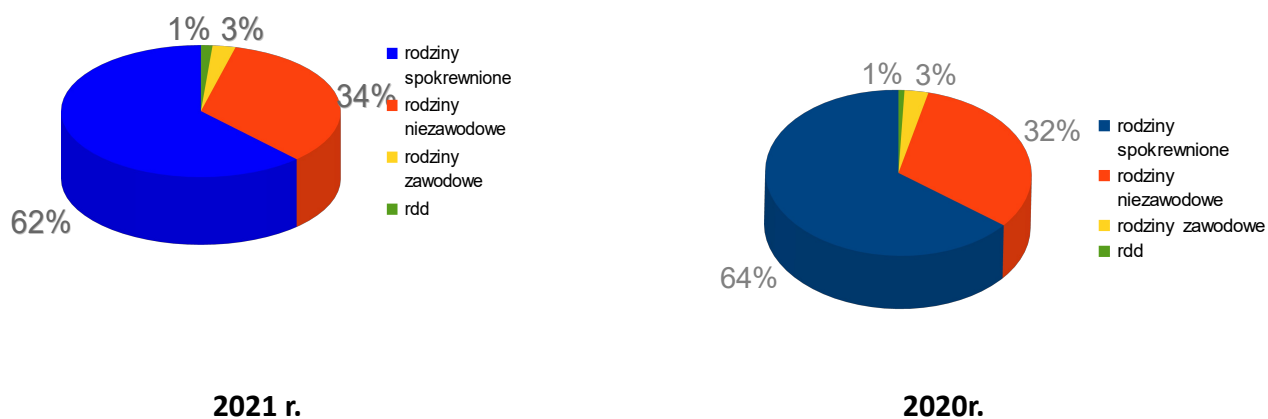
Na wynagrodzenia dla funkcjonujących zawodowych rodzin zastępczych (4 rodziny i 2 rodzinne domy dziecka) przeznaczono 251 395 zł, natomiast na wynagrodzenia dla osób zatrudnionych w rodzinach zastępczych do pomocy przy pracach gospodarskich i opiece nad dziećmi (tylko w rodzinach, gdzie przebywa powyżej 3 dzieci) wydatkowano 192 043 zł.

Tabela nr 9: Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu tczewskiego i umieszczonych w nich dzieci na dzień 31.12.2020 r. i 2021 r. oraz wielkość wypłaconych świadczeń

Nazwa rodzin zastępczych	Rok 2020			Rok 2021		
	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Kwota wypłaconych świadczeń (bez dochodów)	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinach	Kwota wypłaconych świadczeń (bez dochodów)
spokrewnione	89	115	894 102 zł	93	124	968 861 zł
niezawodowe	44	63	645 400 zł	51	74	879 336 zł
zawodowe w tym:	5	33	507 883 zł	6	40	717 237 zł
-specjalistyczne	1	5		1	6	
- pogotowie rodzinne	1	8		1	6	
- rodzinny dom dziecka	1	13		2	17	
Razem:	138	211	2 047 385 zł	150	238	2 565 434 zł

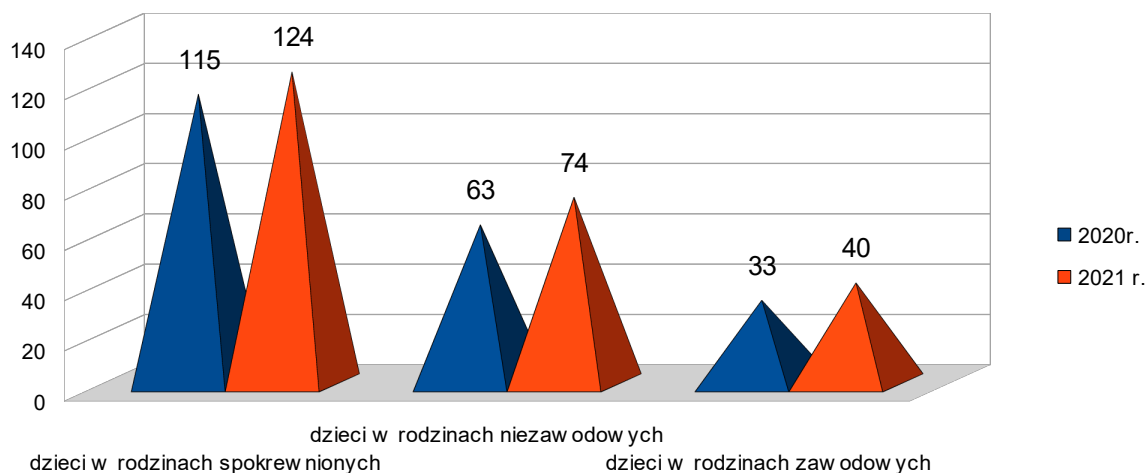
Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wykres nr 1: Liczba rodzin zastępczych na dzień 31.12.2020 r. i 2021 r.

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wykres nr 2: Liczba dzieci w rodzinach zastępczych na dzień 31.12.2020 r. i 2021 r.

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

W 2021 r. na podstawie postanowienia sądowego, do rodzinnej pieczy zastępczej trafiło łącznie 78 dzieci. Opuściło ją natomiast 50 dzieci. Z tego:

– powróciło do rodziny naturalnej	6 dziecko,
– zostało umieszczonych w innej rodzinie zastępczej	5 dzieci,
– zostało umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej	8 dzieci,
– zostało przysposobionych	10 dzieci,
– inne	1 dziecko,
– usamodzielniało się	20 osób.

W ramach porozumień zawartych z innymi powiatami (miastami na prawach powiatu) na mocy art. 191 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat tczewski refunduje wydatki oraz otrzymuje dotacje na pokrycie kosztów związanych z pobytem dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów. I tak:

a) *dzieci z terenu powiatu tczewskiego przebywające w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów (miasto Gdynia, miasto Gdańsk, miasto Warszawa, miasto Łódź, powiat starogardzki, powiat chojnicki, powiat aleksandrowski, powiat nowodworski, powiat wągrowiecki, powiat nowomiejski, powiat kłodzki, powiat ciechanowski, powiat gdański, powiat tucholski, powiat białogardzki, powiat zgierski, powiat włoszczowski, powiat elbląski i powiat lubartowski), za które nasz powiat ponosił koszty utrzymania (wydatki):*

- ilość rodzin – 29 w ciągu roku (na koniec roku 26)
- ilość umieszczonych dzieci – 44 w ciągu roku (na koniec roku 41)
- kwota świadczeń – 654 290 zł

b) *dzieci z terenu innych powiatów (miasto Gdańsk, miasto Gdynia, miasto Łódź, miasto Bydgoszcz, powiat starogardzki, powiat pucki, powiat świecki, powiat kościerski) przebywające w rodzinach zastępczych na terenie powiatu tczewskiego, za które powiaty te ponosiły koszty utrzymania (dochody):*

- ilość rodzin – 16 w ciągu roku (na koniec roku 15)
- ilość umieszczonych dzieci – 20 w ciągu roku (na koniec roku 19)
- kwota świadczeń – 189 371 zł.

Zgodnie z art 191 ust 9 i 10 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo – wychowawczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki na opiekę i wychowanie oraz na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie w wysokości 10 % wydatków w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej, w drugim roku – 30% i od trzeciego - 50%. Z tego tytułu w 2021 r. do budżetu powiatu wpłynęły środki finansowe w łącznej wysokości 2 849 202 zł, w tym:

a) z tytułu pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych – 1 700 500 zł

b) z tytułu pobytu w rodzinach zastępczych – 1 148 702 zł.

Realizowanie zadań wynikających z zapewnienia dzieciom pozbawionym opieki pieczy zastępczej rodzinnej wiąże się m. in. z koniecznością wystawiania decyzji administracyjnych.

W 2021 r. wydano łącznie 892 decyzje administracyjne dotyczące rodzinnej pieczy zastępczej, w tym dotyczących świadczeń jednorazowych 25 decyzji, przyznających świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka 85 decyzji, przyznających dodatek wychowawczy 300 decyzji.

OKRESOWA OCENA SYTUACJI DZIECKA PRZEBYWAJĄCEGO W RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, PCPR w Tczewie, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej jest zobowiązany do przekazywania do sądu **ocen rodzin zastępczych oraz ocen sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej**. W 2021 r. do sądów właściwych do rozpatrywania sytuacji dzieci zostało przekazanych:

- 52 oceny i opinie dotyczące rodzin zastępczych,
- 411 oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

WSPARCIE RODZIN ZASTĘPCZYCH I WSPÓŁPRACA Z SĄDEM, OPS-AMI, SZKOŁAMI I INNYMI INSTYTUCJAMI

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką **koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej**. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pod opieką jednego koordynatora może pozostawać maksymalnie 15 rodzin zastępczych. **W PCPR w okresie sprawozdawczym zatrudnionych było 4 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.**

Tabela nr 10: Rodziny objęte opieką koordynatora w ciągu roku 2021 r. (dla porównania 2020 r.)

typ rodziny	Rok 2020			Rok 2021		
	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba kontaktów	liczba rodzin	liczba dzieci w rodzinach	liczba kontaktów
spokrewniona	37	52	1403	35	50	1226
niezawodowa	19	32	578	22	43	584
zawodowa (w tym rodzinny dom dziecka)	6	38	456	6	58	437
Razem:	62*	122	2437	63*	151	2247

**liczba rodzin nie sumuje się, gdyż 2 rodziny pełnią funkcję zarówno rodziny spokrewnionej, jak i niezawodowej*

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

W okresie sprawozdawczym opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objętych zostało łącznie **63 rodziny, w których przebywało 151 dzieci**. Wsparcie ze strony koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zapewniono wszystkim zawodowym rodzinom zastępczym oraz rodzinnym domom dziecka. Zainteresowane rodziny uzyskiwały niezbędne wsparcie psychologiczne, prawne oraz w formie grupy wsparcia. Łącznie w okresie sprawozdawczym miało miejsce **2247 kontaktów** z rodzinami (zarówno wejścia osobiste, jak i kontakty telefoniczne). Dodatkowo pracownicy pozostawali w stałym kontakcie z instytucjami działającymi na rzecz rodziny.

Rodzinom nie objętym wsparciem koordynatora pomoc zapewniają pedagog i pracownicy socjalni. Pod opieką zatrudnionego w 2021 r. **pedagoga** w ciągu roku pozostawały **23 rodziny z 33 dziećmi**, natomiast **dwaj pracownicy socjalni** swoim wsparciem obejmowali pozostałe rodziny i ich wychowanków (w tym 43 rodzin z 44 pełnoletnimi wychowankami rodzinnej pieczy zastępczej).

W 2021 r. odbyło się 440 posiedzeń zespołów ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej.

Na zespoły ds. oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, w okresie pandemii, nie zapraszano, jak zazwyczaj osób spoza jednostki, czyli: rodzin zastępczych i biologicznych, przedstawicieli ośrodka adopcyjnego, przedstawicieli szkół i przedszkoli, kuratorów sądowych, pracowników socjalnych, asystentów rodzin biologicznych z ośrodków pomocy społecznej. Spotkania odbywały się w systemie zaocznym i miały na celu ustalenie planu działań, które pozwolą na właściwe funkcjonowanie dzieci w rodzinach zastępczych, przy współudziale wszystkich zainteresowanych stron, a także przeanalizowanie sytuacji pod kątem możliwości powrotu dzieci do domu rodzinnego.

Mimo utrudnionej sytuacji spowodowanej pandemią, rodziny uzyskiwały niezbędne wsparcie psychologiczne i prawne. **W ramach poradnictwa specjalistycznego 46 osób skorzystało z 58 porad.**

Z uwagi na pandemię COVID-19 spotkania z przedstawicielem Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Tczewie oraz przedstawicielami ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu tczewskiego nie odbyły się.

ZGŁASZANIE INFORMACJI O WOLNYCH PRAWNIE DZIECIACH DO OŚRODKA ADOPCYJNEGO

Zgodnie z przepisami prawa, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, jest zobowiązany do zgłaszania do ośrodka adopcyjnego każdego dziecka wolnego prawnie. **W 2021 r. zgłosiliśmy do adopcji 44 dzieci.** Niestety, często zdarza się, iż sąd decyduje o pozbawieniu rodziców władzy rodzicielskiej, gdy wiek dzieci staje się barierą w ich adopcji. Wówczas pozostają one w pieczy zastępczej aż do uzyskania pełnoletności. Jak już wspomniano powyżej w 2021 r. przysposobionych zostało jedynie **8 dzieci.**

ORGANIZOWANIE SZKOLEŃ DLA FUNKCJONUJĄCYCH RODZIN ZASTĘPCZYCH I KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE

Z uwagi na COVID-19 nie odbyły się szkolenia dla funkcjonujących rodzin zastępczych.

Nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej prowadzony jest w sposób ciągły. W okresie sprawozdawczym do przeszkolenia programem dla **kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej** niezawodowej **zakwalifikowano 15 osób, z czego ukończyło je 15 osób. Nie pozyskano żadnej nowej rodziny zastępczej niezawodowej.** Wydano 7 zaświadczeń kwalifikacyjnych. Jedna osoba uzyskała kwalifikacje zawodowej rodziny zastępczej, jednak z uwagi na brak możliwości przyjęcia nowych dzieci nie została z nią podpisana umowa.

TWORZENIE WARUNKÓW DO POWSTAWANIA I DZIAŁANIA RODZIN ZASTĘPCZYCH, RODZINNYCH DOMÓW DZIECKA I RODZIN POMOCOWYCH

Podjęmowane działania mają na celu wzmocnienie istniejących rodzin. W celu promowania idei rodzicielstwa zastępczego PCPR w Tczewie zamieszcza informacje na swojej stronie internetowej, wywiesza plakaty, rozpowszechnia ulotki dotyczące rodzinnej pieczy zastępczej, a także nawiązuje kontakty z lokalnymi mediami.

W 2021 r. w związku z obostrzeniami wynikającymi z pandemii, zrealizowano jedynie w ramach obchodów **Dnia Rodzicielstwa Zastępczego** za pośrednictwem internetu konkurs muzyczny dla wszystkich dzieci z pieczy zastępczej. Inne planowane działania integracyjno-promocyjne zmuszeni byliśmy odwołać.

FINANSOWANIE ŚWIADCZEŃ ORAZ ORGANIZOWANIE WSPARCIA DLA OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ (USAMODZIELNIENIE WYCHOWANKÓW)

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie, jako realizator ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 sierpnia 2012 r. w sprawie udzielenia pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie obejmuje pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych pomocą, mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie. Osoby usamodzielniające się, po spełnieniu określonych przepisami wymogów mogą wnioskować o przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie.

Świadczenia dla osób usamodzielnianych wynoszą:

- 1) pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki** wynosi nie mniej niż **566 zł miesięcznie** i jest przyznawana na czas nauki, do czasu jej zakończenia, nie dłużej niż do 25 r. ż.
- 2) pomoc pieniężna na usamodzielnienie** – uzależniona jest od czasu pobytu dziecka w rodzinie zastępczej bądź placówce opiekuńczo-wychowawczej i wynosi:
 - a) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną - nie mniej niż **3 730 zł**, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat;
 - b) w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną:
 - nie mniej niż **7 458 zł** - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat;
 - nie mniej niż **3 730 zł** - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
 - nie mniej niż **1 865 zł** - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres 1 roku.
- 3) pomoc na zagospodarowanie** jest wypłacana jednorazowo w wysokości nie niższej niż 1 695 zł, a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3 390 zł, pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

Podstawą przyznania pomocy pieniężnej na usamodzielnienie jest przygotowanie wspólnie z opiekunem, a później realizacja indywidualnego programu usamodzielnienia.

W okresie sprawozdawczym pomocą pieniężną na kontynuowanie nauki było objętych 37 osób z rodzin zastępczych oraz 13 z placówek opiekuńczo-wychowawczych. Pomocą pieniężną na usamodzielnienie zostało objętych 13 osób z rodzin zastępczych i 7 osób z placówek. Dodatkowo 3 wychowanków rodzin zastępczej oraz 3 placówek opiekuńczo-wychowawczych w 2021 r. otrzymało pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych poprzez dopłatę do opłat za wynajem pokoju lub pokrycie kosztów internatu. Natomiast 2 wychowanków rodzin zastępczych oraz 6 z placówki opiekuńczo-wychowawczej uzyskało pomoc na zagospodarowanie.

Tabela nr 11: Zestawienie pomocy na usamodzielnienie i kontynuację nauki

Rok 2020	Pomoc pieniężna na usamodzielnienie		Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki		Pomoc na zagospodarowanie		Pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych	
	Wychow. rodzin zastępczych	Wychow. placówek	Wychow. rodzin zastępczych	Wychow. placówek	Wychow. rodzin zastępczych	Wychow. placówek	Wychow. rodzin zastępczych	Wychow. placówek
Liczba osób	13	7	37	13	2	6	3	3
Razem	20		50		8		6	
Kwota świadczeń	67 055 zł	16 347 zł	187 094 zł	52 752 zł	3 390 zł	11 399 zł	6 000 zł	6 300 zł
Razem	83 402 zł		239 846 zł		14 789 zł		12 300 zł	

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Usamodzielniani wychowankowie mogą liczyć także na **wsparcie ze strony pracownika socjalnego oraz specjalistów** (specjalisty pracy z rodziną, psychologa, prawnika, zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie – Wydziale Interwencji Kryzysowej w Tczewie).

REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z RZĄDOWYCH PROGRAMÓW WSPIERANIA RODZINY

I SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W dniu 21.09.2021 r. Powiat Tczewski podpisał z Województwem Pomorskim umowę o udzielenie grantu w ramach projektu „Pomorskie dzieciom” realizowanego w ramach Poddziałania 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020. Termin realizacji poniesienia wydatków w ramach grantu ustalono od dnia **01.10.2021 r. do 31.03.2023 r.**

Grant przyznany został na wsparcie w walce z epidemią COVID-19, tj. wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i osób opuszczających pieczę zastępczą, jak i również wsparcie rodzin zastępczych

i rodzinnych domów dziecka oraz kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracujących bezpośrednio z rodzinami zastępczymi poprzez działania:

- Specjalistyczne wsparcie psychologiczne i psychiatryczne dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.
- Bony edukacyjne dla wychowanków opuszczających pieczę rodzinną – celem wsparcia ich w funkcjonowaniu na rynku pracy w dobie epidemii COVID – 19.
- Dopuszaenie pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w sprzęt niezbędny do wykonania pracy zdalnej oraz środki ochrony indywidualnej.
- Warsztaty edukacyjne dla pracowników systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Planowana liczba uczestników projektu to 52 osoby ,w tym 45 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej i 7 pracowników.

Na realizację zadania pozyskano łącznie 196 250 zł, w tym 185 347,22 zł ze środków europejskich oraz 10 902,78 zł ze środków budżetu państwa. W 2021 r. wykorzystano 23 857,37 zł (poza budżetem PCPR).

Wykaz potrzeb w zakresie pomocy społecznej i systemu pieczy zastępczej

1. Prowadzenie działań na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego.
2. Pozyskiwanie środków na realizację działań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
3. Realizacja Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie tczewskim oraz Powiatowego Programu przeciwdziałania przemocy oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w powiecie tczewskim.
4. Utrzymywanie na wysokim poziomie specjalistycznego poradnictwa.
5. Pozyskanie mieszkań dla pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej oraz dla młodzieży opuszczającej MOW.
6. Pozyskiwanie środków na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy.
7. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Tczewskim.
8. Poprawa bazy lokalowej naszej jednostki (m. in. niewystarczająca powierzchnia składnicy akt, brak odpowiedniego pokoju do spotkań rodziców biologicznych z dziećmi umieszczonymi w rodzinnej pieczy zastępczej).
9. Wzmacnianie kompetencji zawodowych kadry.

III. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

REHABILITACJA SPOŁECZNA - ma na celu umożliwienie osobom z niepełnosprawnością uczestnictwa w życiu społecznym i realizowana jest przede wszystkim przez wyrabianie zaradności osobistej oraz pobudzenie aktywności społecznej. Rehabilitacja społeczna, to także likwidacja barier, w szczególności architektonicznych, technicznych oraz w komunikowaniu się i dostępu do informacji, kształtowanie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Jednym z zasadniczych celów rehabilitacji społecznej jest zapewnianie osobom z niepełnosprawnością, żyjącym w niedostatku, między innymi z powodu braku własnych źródeł dochodu lub ich niewystarczającej wysokości, życia na poziomie umożliwiającym zaspokojenie podstawowych potrzeb oraz zabezpieczenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

Należy pamiętać, że dofinansowanie niektórych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej wymaga także posiadania własnych środków finansowych osoby z niepełnosprawnością.

DOFINANSOWANIE DO ZAOPATRZENIA W SPRZĘT REHABILITACYJNY, PRZEDMIOTY ORTOPEDYCZNE I ŚRODKI POMOCNICZE

Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób z niepełnosprawnością realizowane jest ze środków PFRON.

Adresatami programu są osoby z niepełnosprawnością (legitymujące się orzeczeniem traktowanym na równi z tym orzeczeniem), których średni miesięczny dochód nie przekracza:

- **50% przeciętnego wynagrodzenia** w przeliczeniu na jednego członka rodziny we wspólnym gospodarstwie domowym;
- **65 % przeciętnego wynagrodzenia** w przypadku osób samotnych;

Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wynosi :

- **100 %** udziału własnego osoby niepełnosprawnej w kosztach nabycia lub naprawy przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, przy których zakupie zgodnie z rozporządzeniem taki udział jest wymagany,

- **do 150 %** sumy kwoty limitu wymienionego w Rozporządzeniu oraz wymaganego udziału własnego osoby niepełnosprawnej w zakupie przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie może objąć dofinansowaniem zakup przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych tylko te osoby z niepełnosprawnością, które uzyskały dofinansowanie z NFZ.

Inaczej sytuacja wygląda przy dofinansowaniu zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, tzn. niejednokrotnie sprzęt taki nie jest refundowany przez NFZ i aby móc go dofinansować, lekarz specjalista prowadzący pacjenta zobowiązany jest do wystawienia zaświadczenia potwierdzającego potrzebę prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych przy użyciu tego właśnie sprzętu. Dofinansowanie ze środków PFRON obejmuje do 80 % wartości zakupionego sprzętu.

Tabela nr 12: Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnością w 2021 r. (w celach porównawczych dane z 2020 r.)

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WNIOSKI ZŁOŻONE W 2020 R.		WNIOSKI ZŁOŻONE W 2021 R.	
		LICZBA	KWOTA W PEŁNYCH ZŁOTYCH	LICZBA	KWOTA W PEŁNYCH ZŁOTYCH
1.	Złożone wnioski	626	x	731	x
2.	Zawarte umowy ogółem	14	x	22	x
3.	Wyplacone dofinansowania ogółem (razem z umowami) wg ilości wnioskodawców	380	606 535	415	691 319
4.	W tym: dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej (z poz. 3)	35	66 993	45	106 489
5.	W tym: dla mieszkańców wsi (z poz. 3)	107	164 462	143	276 225
6.	W tym: dla kobiet (z poz. 3)	173	251 403	219	332 294

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

DOFINANSOWANIE DO UCZESTNICTWA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ W TURNUSACH REHABILITACYJNYCH

Następnym z zadań dofinansowywanym ze środków PFRON są turnusy rehabilitacyjne, stanowiące zorganizowaną formę aktywnej rehabilitacji połączoną z elementami wypoczynku,

której celem jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi przez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

O dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego mogą się starać wszystkie osoby z niepełnosprawnością posiadające aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (lub zaliczone do jednej z grup inwalidzkich) oraz rodzice lub opiekunowie dzieci niepełnosprawnych (dla dziecka z opiekunem), którym przyznano zasiłek pielęgnacyjny. Czas trwania turnusu wynosi 14 dni.

Wysokość dofinansowania naliczana jest na podstawie wytycznych zawartych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 grudnia 2014 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie turnusów rehabilitacyjnych i kształtują się następująco:

- **30 % przeciętnego wynagrodzenia** – dla osoby niepełnosprawnej ze znacznym stopniem niepełnosprawności, osoby w wieku 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osoby niepełnosprawnej w wieku 16 – 24 lat uczącej się i niepracującej;
- **27 % przeciętnego wynagrodzenia** – dla osoby niepełnosprawnej z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności;
- **25% przeciętnego wynagrodzenia** – dla osoby niepełnosprawnej z lekkim stopniem niepełnosprawności;
- **20 % przeciętnego wynagrodzenia** – dla opiekuna osoby niepełnosprawnej;
- **20 % przeciętnego wynagrodzenia** – dla osoby niepełnosprawnej zatrudnionej w zakładzie pracy chronionej, niezależnie od posiadanego stopnia niepełnosprawności.

Tabela nr 13: Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych w 2021 r. (w celach porównawczych dane z roku 2020)

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WNIOSKI ZŁOŻONE W 2020 R.		WNIOSKI ZŁOŻONE W 2021 R.	
		LICZBA	KWOTA W PEŁNYCH ZŁOTYCH	LICZBA	KWOTA W PEŁNYCH ZŁOTYCH
1.	Liczba osób ubiegających się o dofinansowanie wraz z opiekunami	837	X	478	x
2.	Liczba opiekunów (z poz. 1)	225	X	112	x
3.	Przyznane dofinansowanie	339	454 171	386	533 460
4.	Ogółem wypłacone dofinansowanie (poz. 5+6+7+8+9)	339	454 171	373	533 460
5.	Z tego: dorośli niepełnosprawni z zakładów pracy chronionej	3	3 146	7	8 026
6.	Pozostali dorośli niepełnosprawni	216	317 257	257	391 946
7.	Dzieci i młodzież niepełnosprawna	29	42 022	24	40 191
8.	Opiekunowie dorosłych osób niepełnosprawnych	63	64 769	61	66 560
9.	Opiekunowie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	28	26 977	24	26 737
10.	W tym: <i>mieszkańcy wsi</i> (z poz. 4)	41	59 303	64	100 578
11.	W tym: <i>kobiety</i> (z poz. 4)	152	221 227	173	263 417

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

DOFINANSOWANIE DO LIKWIDACJI BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, TECHNICZNYCH I W KOMUNIKOWANIU SIĘ

Likwidacja barier, w ogólnym tego pojęcia znaczeniu ma na celu umożliwienie w znacznym stopniu lub ułatwienie osobie z niepełnosprawnością wykonywanie podstawowych, codziennych czynności, czy też kontaktów z otoczeniem.

Bariery funkcjonalne, to brak dostępności lub utrudnienie w korzystaniu przez osobę z niepełnosprawnością z przestrzeni życiowej człowieka. Na przestrzeń życiową człowieka składa się architektura, urbanistyka, komunikowanie się, transport oraz urządzenia techniczne.

Udostępnianie przestrzeni życiowej poprzez likwidację barier daje możliwość aktywnego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością w życiu społecznym i jest warunkiem integracji społecznej.

Likwidacja barier architektonicznych, technicznych w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością, to wszelkie prace adaptacyjne, budowlane i instalacyjne zgodne z prawem budowlanym, zmierzające do dostosowania pomieszczeń mieszkalnych lub też pomieszczeń sanitarnych wraz z ich wyposażeniem oraz dogodnego dojścia do mieszkania w celu stworzenia, jak najlepszych warunków dla osoby z niepełnosprawnością. Działania mające na celu likwidację barier architektonicznych skierowane są przede wszystkim do osób, które mają trudności w poruszaniu się.

Barierą w komunikowaniu się są to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobom z niepełnosprawnością swobodne porozumiewanie się i przekazywanie informacji. Uprawnieni do korzystania z dofinansowania są niepełnosprawni, jeżeli jest to uzasadnione potrzebami wynikającymi z ich niepełnosprawności (dotyczy to w szczególności osób z dysfunkcją narządu słuchu i mowy oraz wzroku).

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych nie przysługuje osobom z niepełnosprawnością, które w ciągu trzech lat przed złożeniem wniosku uzyskały odpowiednio na te cele dofinansowanie ze środków Funduszu.

Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych wynosi **do 95%** kosztów przedsięwzięcia, nie więcej niż wysokość piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia.

Wniosek o dofinansowanie ze środków Funduszu można składać w dowolnym czasie.

Najczęstszymi zadaniami wykonywanymi w ramach likwidacji barier architektonicznych i technicznych była adaptacja i modernizacja łazienki w celu dostosowania do potrzeb osoby niepełnosprawnej.

W przypadku likwidacji barier w komunikowaniu się dofinansowania najczęściej udzielano na następujące zadania:

- zakup sprzętu komputerowego,
- zakup oprzyrządowania do komputera,
- zakup specjalistycznego oprogramowania dla osób z dysfunkcją narządu słuchu/mowy.

Tabela nr 14: Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w 2021 r. (w celach porównawczych dane z 2020 r.)

LP.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WNIOSKI ZŁOŻONE W 2020 R.		WNIOSKI ZŁOŻONE W 2021 R.	
		LICZBA	KWOTA W PEŁNYCH ZŁOTYCH	LICZBA	KWOTA W PEŁNYCH ZŁOTYCH
1.	Złożone wnioski	77	535 737	104	755 645
2.	Zawarte umowy ogółem	63	322 433	75	489 376
3.	Wypłacone dofinansowania ogółem(7+8+9)	61	285 714	73	441 281
4.	W tym: dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	15	48 123	22	118 312
5.	W tym: dla mieszkańców wsi	18	101 088	25	193 120
6.	W tym: dla kobiet	19	94 351	24	178 774
7.	z tego: na bariery architektoniczne	27	199 554	24	313 340
8.	z tego: na bariery w komunikowaniu się	29	63 820	40	105 854
9.	z tego: na bariery techniczne	5	22 340	9	22 087

Źródło: dane własne PCCPR w Tczewie

DOFINANSOWANIE TWORZENIA I DZIAŁALNOŚCI WARSZTATÓW TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztaty terapii zajęciowej zostały powołane do życia ustawą o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych z dnia 9 maja 1991 r., która dała legislacyjne podstawy tworzenia warsztatów, głównie w ramach zakładów pracy chronionej, jako ich wyodrębnione jednostki organizacyjne.

Zgodnie z art. 10a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych: „1. Warsztat terapii zajęciowej oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę stwarzającą osobom niepełnosprawnym niezdolnym do pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. 2. Realizacja przez warsztat celu, o którym mowa w ust. 1 odbywa się przy zastosowaniu technik terapii zajęciowej, zmierzających

do rozwijania: 1) umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, 2) psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających uczestnictwo w szkoleniu zawodowym albo podjęcie pracy”.

W 2021 r. na terenie powiatu tczewskiego działały **trzy warsztaty terapii zajęciowej** prowadzone przez:

- 1. Koło Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym w Tczewie** ul. Wigury 84 - prowadzące warsztaty dla **40 uczestników**,
- 2. Stowarzyszenie Na Rzecz Szkolnictwa Specjalnego w Tczewie** ul. Grunwaldzka 1 – prowadzące warsztaty dla **20 uczestników**,
- 3. Caritas Diecezji Pelplińskiej w Pelplinie** ul. Sambora 28 – prowadzący warsztaty dla **25 uczestników**.

Na podstawie art. 48 ust 1 pkt 1 ustawy o rehabilitacji (...) PFRON przekazał Powiatowi **środki finansowe** przypadające według algorytmu na realizację zadania dot. dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej **w 2021 r.** w wysokości **1 840 544 zł.**

W 2021 r. roczny koszt utrzymania jednego uczestnika warsztatów finansowany przez PFRON wynosił 21 696 zł.

W 2021 r. **powiat tczewski nadal partycypował** w kosztach ponoszonych na działalność warsztatów terapii zajęciowej, na naszym terenie. Zgodnie z art. 68c ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych maksymalne dofinansowanie ze środków funduszu kosztów działalności wtz wynosiło **90 %** tych kosztów, pozostałe **10 % dofinansowywał Powiat Tczewski.**

Zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy Zarządem Powiatu a jednostką prowadzącą warsztat, Starostwo dofinansowało działalność warsztatów **dotacją podmiotową** w łącznej kwocie **205 020 zł (2 412 zł na osobę rocznie)**, a także refundowało koszty uczestnictwa w warsztatach piętki mieszkańców naszego powiatu, którzy uczestniczą w warsztatach poza powiatem: na terenie powiatu starogardzkiego trójka uczestników (dotacja w wysokości 7 236 zł), na terenie powiatu gdańskiego dwie osoby (dotacja w wysokości 4 824 zł).

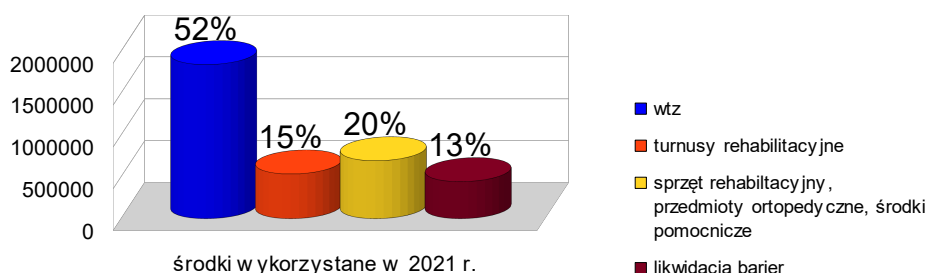
Tabela nr 15: Podsumowanie wykorzystania środków finansowych PFRON na rehabilitację społeczną w 2021 r.

Lp.	Rodzaj zadania	Wysokość środków określonych w uchwale Rady Powiatu (w zł)	Wysokość środków wykorzystanych w roku 2021 (w zł)
1.	dofinansowanie kosztów działalności wtz	1 844 160 zł	1 840 238 zł
2.	inne zadania realizowane przez PCPR z zakresu rehabilitacji społecznej: w tym - dofinansowanie ON i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych - dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze - dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych	1 844 160 zł	1 666 060 zł w tym 533 460 zł 691 319 zł 441 281 zł
	Razem:	3 696 539,00 zł	3 506 298,00 zł

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Niewykorzystane środki finansowe (190 241 zł – głównie z niewykorzystanych z uwagi na pandemię turnusów rehabilitacyjnych i rozliczeń likwidacji barier architektonicznych) zostały zwrócone na konto PFRON.

Wykres nr 4: Wykorzystanie środków finansowych PFRON w 2021 r. na rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

**PODEJMOWANIE DZIAŁAŃ ZMIERZAJĄCYCH DO OGRANICZANIA SKUTKÓW
NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI**

POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZĘKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Praca zespołu w liczbach

Tabela nr 16: Liczba złożonych wniosków w 2021 r. (dla porównania 2020 r.)

Liczba złożonych wniosków	Rok 2020	Rok 2021
osoby do 16 roku życia	281	379
osoby powyżej 16 roku życia	2957	3236
Ogółem:	3238	3615

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

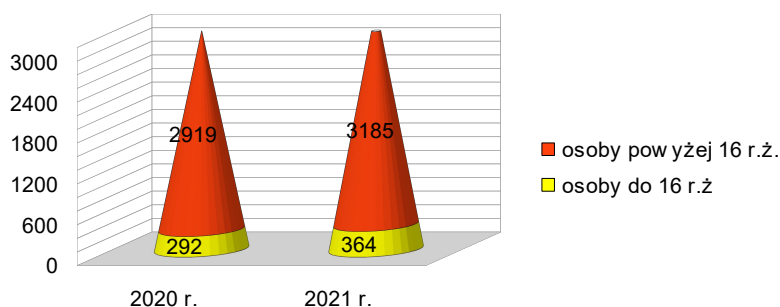
Analizując powyższe dane zauważyć można znaczny wzrost liczby złożonych wniosków w stosunku do roku poprzedniego, zarówno dla osób do 16 roku życia (o 98 wniosków), jak i dla osób powyżej 16 roku życia (o 279 wniosków).

Tabela nr 17: Liczba orzeczeń wydanych w 2021 r. (dla porównania 2020 r.)

Liczba wydanych orzeczeń	Rok 2020	Rok 2021
osoby do 16 roku życia	292	364
osoby powyżej 16 roku życia	2919	3185
Ogółem:	3211	3549

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Wykres nr 5: Liczba wydanych orzeczeń

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Liczba wydanych orzeczeń zarówno dla osób do 16 roku życia jak i dla osób pow. 16 roku życia w stosunku do roku poprzedniego również wzrosła.

Tabela nr 18: Liczba wydanych legitymacji

Liczba wydanych legitymacji	Rok 2020	Rok 2021
osoby do 16 roku życia	68	102
osoby powyżej 16 roku życia	798	958
Ogółem:	864	1060

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

Znaczące zwiększenie liczby wydanych legitymacji, w stosunku do ubiegłego roku o 196 szt., na co miała wpływ zwiększona liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności.

Organem wystawiającym legitymację jest powiatowy/miejski zespół ds. orzekania o niepełnosprawności. Legitymacja dokumentująca niepełnosprawność albo legitymacja dokumentująca stopień niepełnosprawności wystawiana jest **na wniosek osoby niepełnosprawnej**, która składając wniosek przedstawia do wglądu prawomocne orzeczenie o niepełnosprawności, o stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień. Legitymacje są wystawiane na okres ważności orzeczenia.

Okres ważności legitymacji nie jest jednak dłuższy niż: **5 lat** – w przypadku legitymacji dokumentujących niepełnosprawność (osoby do 16 roku życia), **10 lat** – w przypadku legitymacji dokumentujących stopień niepełnosprawności wystawionych osobom, które nie ukończyły 60 roku życia.

W przypadku, gdy osoba niepełnosprawna posiada więcej niż jedno orzeczenie o niepełnosprawności, o stopniu niepełnosprawności lub o wskazaniach do ulg i uprawnień, legitymację wystawia się na podstawie ostatniego orzeczenia. **Za wydanie duplikatu legitymacji pobiera się opłatę w wysokości 15 zł.**

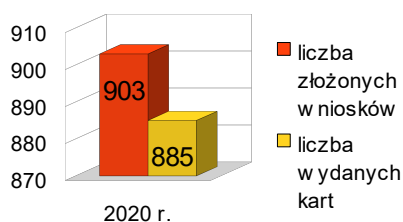
Tabela nr 19: Karty parkingowe

Treść	osoby niepełnosprawne		placówki	
	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2020	Rok 2021
liczba złożonych wniosków	818	881	3	22
liczba wydanych kart parkingowych	804	863	3	22

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

W stosunku do roku ubiegłego wzrosła liczba złożonych wniosków, jak i liczba wydanych kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych, co tak jak w przypadku legitymacji osób z niepełnosprawnością związane jest ze wzrostem liczby wydawanych orzeczeń. Znacząco wzrosła liczba wydanych kart parkingowych dla uprawnionych placówek, co związane było z upływem terminu ważności wcześniej wydanych kart dla tych instytucji (termin ich ważności wynosi 3 lata).

Wykres nr 6: Liczba złożonych wniosków i wydanych kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych

Źródło: dane własne PCPR w Tczewie

WYDATKI NA DZIAŁALNOŚĆ POWIATOWEGO ZESPOŁU DS. ORZEKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W 2021 ROKU:

1. **Wydatki ogółem:** **577 536 zł**
w tym: - umowy cywilnoprawne i wynagrodzenia: 449 215 zł (z pochodnymi)
- wydatki pozostałe: 128 321 zł
2. Wielkość wydatków z **budżetu Wojewody:** **577 536 zł**
3. Koszt wydania jednego orzeczenia: **162,73 zł**
4. Pozyskano **dodatkowe** środki na funkcjonowanie Zespołu w wysokości **59 179 zł**.

Rok 2021 był rokiem bardzo trudnym zarówno dla klientów Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, jak i dla pracowników administracji i składów orzekających (lekarzy i innych specjalistów).

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2020 r. poz. 534) **pozwala na rozpatrzenie wniosków o wydanie orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności bez badania i obecności osoby zainteresowanej**, jeśli przewodniczący składu orzekającego i członek powiatowego zespołu uzna dołączoną do wniosku dokumentację medyczną za wystarczającą do wydania orzeczenia. Powyższe obowiązuje do 90 dni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub epidemii.

Natomiast ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (tzw. tarcza antykryzysowa) w art. 15h. 1. (Dz.U. Poz. 568) przedłużyła ważność posiadanego orzeczenia do 60 dnia od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia, pod warunkiem iż nastąpiło to w terminie od dnia 9 grudnia 2019 r. do dnia 8 marca 2020 r. (tj. w okresie 90 dni przed dniem wejścia w życie ww ustawy).

Praca codzienna pracowników obsługi administracyjnej odbywała się zgodnie z obowiązującymi przepisami i zaleceniami dyrektora PCPR, tj.: wnioski, pisma oraz wszelką korespondencję osoby zainteresowane wrzucały do skrzynek umieszczonych w przedsionku jednostki lub przysyłały pocztą, zalecano załatwianie wszelkich spraw za pośrednictwem telefonu lub drogą mailową, w przypadku konieczności osobistego kontaktu z pracownikiem celem załatwienia sprawy, trzeba było umówić się na konkretny dzień i godzinę.

Zaznaczyć należy, że pomimo zagrożenia epidemią i wprowadzenia szeregu obostrzeń, realizowaliśmy swoje zadania w sposób ciągły i pozwalający na rzetelną obsługę klientów Powiatowego Zespołu.

IV. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy, w tym interwencji kryzysowej i poradnictwa specjalnego realizowane są przez Wydział Interwencji Kryzysowej, który jest integralną częścią PCPR w Tczewie. Działania i dane statystyczne dotyczące pracy WIK zostały przytoczone we wcześniejszej części opracowania.

Realizując zapisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Powiat zobowiązany jest do opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, a także do opracowania i realizacji programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.

W związku z powyższym, wymagany Program został przyjęty uchwałą nr XXII/156/2020 Rady Powiatu Tczewskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie przyjęcia **Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 – 2023**. Załącznikami do w/w Programu są Powiatowy Program działań profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania

prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą oraz Powiatowy Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie powiatu tczewskiego.

PCPR w Tczewie rok rocznie przygotowuje raport z ich realizacji, na podstawie pozyskanych danych. Raport ten stanowi załącznik do niniejszego sprawozdania.

V. INFORMACJA Z PRZEBIEGU WYKONANIA BUDŻETU

I REALIZACJA PLANU DOCHODÓW

Plan dochodów ogółem wynosi **2.915.440,00 zł**, wykonanie **2.939.083,68 zł**, tj. 100,81%

Planowane dochody w **rozdziale 85218** w wysokości **440,00 zł**, a wykonanie **700,65 zł**, co stanowi 159,24 % środków zaplanowanych.

Dochody budżetowe Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie pochodzą z następujących źródeł tj:

- Odsetki bankowe - **§ 0920** plan w wysokości **50,00 zł** został wykonany w wysokości **281,47 zł**
- Wpływy z różnych dochodów - **§ 0970** plan **390,00 zł** został wykonany na poziomie **419,18 zł**, tj: 107,48%
 - wynagrodzenie dla płatnika z tytułu terminowego odprowadzania podatku dochodowego i ubezpieczeń społecznych w kwocie **419,18 zł**

Dochody w rozdziale **85324 § 0970** wpływy z różnych dochodów:

Plan w wysokości **75.000,00 zł** wykonano w kwocie **89.178,80 zł**, tj. 118,90% z tytułu realizacji zadań ze środków PFRON, z których 2,5% środków wykorzystanych przeznaczonych jest na obsługę.

Dochody w rozdziale **85508 § 0920** wpływy z pozostałych odsetek.

Wykonanie w kwocie **2,47 zł** odsetki z tytułu zwrotu świadczenia nienależnie pobranego.

Dochody w rozdziale **85508 § 0970** wpływy z różnych dochodów.

Plan w wysokości **1.140.000,00 zł** wykonano w kwocie **1.148.702,04 zł**, tj. 118,91% z tytułu odpłatności Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej za pobyt dzieci w rodzinie zastępczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Dochody w rozdziale **85510 § 0970** wpływy z różnych dochodów.

Plan w wysokości **1.700.000,00 zł** wykonano w kwocie **1.700.499,72 zł**, tj. 100,03% z tytułu odpłatności Gminnych i Miejskich Ośrodków Pomocy Społecznej za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo wychowawczych.

II REALIZACJA PLANU WYDATKÓW

ROZDZIAŁ 85205 - ZADANIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Plan wydatków w wysokości **5.000,00 zł**, wykonanie **5.000,00 zł**, tj. 100% planu.

W strukturze wykonania **100% (5.000,00 zł)** wydatków ogółem to wydatki poniesione na umowy zlecenia na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy.

Zobowiązania niewymagalne na koniec okresu sprawozdawczego nie występują.

ROZDZIAŁ 85218 - POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

Plan wydatków w wysokości **1.212.939,00 zł**, wykonanie **1.211.108,47 zł**, tj. 99,85% planu.

W strukturze wykonania 86,79% (**1.051.062,37 zł**) wydatków ogółem to płace i pochodne tj: 99,96 % wykonania do planu.

Pozostały udział 13,21 % (**160.046,10 zł**) wydatków ogółem to wydatki rzeczowe na bieżące utrzymanie, tj. 99,14 % w stosunku do planu.

Zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego wynoszą **82.201,57 zł** z tytułu z składek ZUS, podatku dochodowego, dodatkowego wynagrodzenia rocznego, składek PPK, zakupu wody EDEN oraz usług pocztowych.

W zakresie remontów plan wydatków w wysokości **4.000,00 zł**, wykonanie **3.999,96 zł**, tj.:

Usługi konserwacyjne i naprawcze wyrobów przemysłowych (nie dotyczy budynków i pomieszczeń)

– konserwacja i naprawa kserokopiarek, drukarek.

Nie przeprowadzono zadań inwestycyjnych, zakupów inwestycyjnych.

ROZDZIAŁ 85220 – WYDZIAŁ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

Plan wydatków w wysokości **310.341,00 zł**, wykonanie **302.116,54 zł**, tj. 97,35 % planu.

W strukturze wykonania 85,31% (**257.714,69 zł**) wydatków ogółem to płace i pochodne tj: 99,71% wykonania do planu.

Pozostały udział 14,70 % (**44.401,85 zł**) wydatków ogółem to wydatki rzeczowe na bieżące utrzymanie, tj: 85,61% w stosunku do planu.

Zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego wynoszą **17.005,83 zł** z tytułu składek ZUS, podatku dochodowego, składek PPK, dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Niewykonania planu w 100% spowodowane brakami kadrowymi specjalistów.

ROZDZIAŁ 85321 - POWIATOWY ZESPÓŁ DS. ORZĘKANIA O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Plan wydatków w wysokości **577.600,00 zł**, wykonanie **577.536,38 zł**, tj: 99,99%

W strukturze wykonania ogółem 77,78% (**449.215,38 zł**) to wydatki poniesione na wynagrodzenia osobowe i umowy zlecenia wraz z pochodnymi zawarte z członkami komisji orzekającej o stopniu niepełnosprawności, tj.: z lekarzami, doradcami zawodowym, pracownikami socjalnymi, pedagogiem, psychologiem, pracownikiem obsługi oraz umowy z lekarzami.

Pozostałe 22,22% wydatków ogółem (**128.321,00 zł**) to wydatki poniesione na bieżące utrzymanie (materiały biurowe, wyposażenie, usługi pocztowe i telekomunikacyjne, podatek od nieruchomości, ZFŚS).

Zobowiązania niewymagalne na koniec okresu sprawozdawczego wynoszą **16.886,82 zł**.

z tytułu składek ZUS, podatku dochodowego, dodatkowego wynagrodzenia rocznego, usług pocztowych.

ROZDZIAŁ 85395 – POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

Plan wydatków w wysokości **36.025,00 zł**, wykonanie **23.857,37 zł**, tj. 66,22%

W strukturze wykonania ogółem 26,77 % (**6.385,76 zł**), tj. 98,77% do planu to wydatki poniesione na wynagrodzenie osobowe wraz z pochodnymi zatrudnionego w ramach projektu specjalisty psychologa.

Pozostały udział wydatków ogółem 73,23% (**17.471,61 zł**), tj. 59,10% w stosunku do planu to wydatki na środki ochrony indywidualnej w postaci maseczek i płynów, laptopy z oprogramowaniem, usługi specjalistyczne poza jednostką.

Plan na realizację wydatków bieżących w roku 2021 wynika z podpisania w dniu 21.09.2021 r. umowy nr 25/U-ROPS-EFS/2021 o udzielenie grantu w ramach projektu „ Pomorskie dzieciom” realizowanego w ramach Poddziałania 6.2.2. Rozwój usług społecznych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 pomiędzy Województwem Pomorskim z siedzibą w Gdańsku ul Okopowa 21/27 a Powiatem Tczewskim z siedzibą w Tczewie ul. Piaskowa 2. Termin realizacji poniesienia wydatków w ramach grantu ustala się od dnia **01.10.2021 r.** do **31.03.2023 r.**

Grant przyznany został na wsparcie w walce z epidemią COVID-19tj: wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej i osób opuszczających pieczę zastępczą, jak i również wsparcie rodzin zastępczych

i rodzinnych domów dziecka oraz kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej pracujących bezpośrednio z rodzinami zastępczymi poprzez działania:

- Specjalistyczne wsparcie psychologiczne i psychiatryczne dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej.
- Bony edukacyjne dla wychowanków opuszczających pieczę rodzinną – celem wsparcia ich w funkcjonowaniu na rynku pracy w dobie epidemii COVID – 19.
- Doposażenie pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w sprzęt niezbędny do wykonania pracy zdalnej oraz środki ochrony indywidualnej.
- Warsztaty edukacyjne dla pracowników systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Planowana liczba uczestników projektu to 52 osoby ,w tym 45 wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej i 7 pracowników.

Niewykonanie planu wydatków w 100% jest spowodowane uzyskaniem korzystniejszej oferty na zakup sprzętu komputerowego wraz oprogramowaniem, zakupu środków ochrony indywidualnej, a także ograniczeniami dostępu do specjalistów psychiatrów i psychologów w związku z panującą pandemią COVID-19.

Zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego nie występują.

ROZDZIAŁ 85508 - RODZINY ZASTĘPCZE

Plan wydatków w wysokości **5.068.810,00 zł**, wykonanie **4.971.403,60 zł**, tj.98,08%

W strukturze wykonania 84,14% (**4.183.008,65 zł**) tj.97,81% do planu wydatków ogółem to: pomoc pieniężna dla rodzin zastępczych oraz usamodzielnienia i kontynuację nauki wychowanków (**3.007.880,15 zł**) oraz dodatki wychowawcze **Program Rodzina 500 + (1.165.139,08 zł)**. Pomoc pieniężna dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na podstawie orzeczenia sądu lub innego organu państwa obcego za zgodą sądu polskiego, w związku z art 181 pkt2 oraz pkt 2a o ustawie wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (**9.989,42 zł**).

Pozostały udział **788.394,95 zł**, tj. 15,86% do planu wydatków ogółem to wydatki poniesione na wynagrodzenia wraz z pochodnymi koordynatorów pieczy zastępczej, umowy zlecenia z zawodowymi rodzinami zastępczymi (**732.771,35 zł.**), Zakup materiałów i wyposażenia (**4.500,00 zł**), zakup usług pozostałych (**22.349,00 zł**),delegacje służbowe **19.922,60 zł**), odpis podstawowy ZFŚS (**6.852,00 zł**), szkolenia (**2.000,00 zł**).

Zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego wynoszą **22.429,09 zł.** z tytułu składek ZUS, podatku dochodowego, dodatkowego wynagrodzenia rocznego, szkoleń.

Niewykonanie planu 100% z powodu nie ustanowienia przez sąd pomimo wcześniejszych wskazań nowych rodzin zastępczych oraz rozwiązywanie dotychczasowych rodzin zastępczych.

ROZDZIAŁ 85510 – DZIAŁALNOŚĆ PLACÓWEK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

Plan wydatków w wysokości **246.360,00 zł**, wykonanie **242.227,89 zł**, tj.98,32%

W strukturze wykonania 99,00% (**239.826,00 zł**) wydatków ogółem to wydatki poniesione na realizację dodatków wychowawczych **Programu Rodzina 500+** dla dzieci umieszczonych w rodzinnym domu dziecka i placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Pozostały udział 1,00% (**2.401,89 zł**) wydatków ogółem to wydatki poniesione na koszty obsługi programu **500+**.

Zobowiązania na koniec okresu sprawozdawczego nie występują.

Sporządziła : Katarzyna Wróbel - Dyrektor PCPR w Tczewie

Załączniki:

- **załącznik nr 1** – Raport z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Tczewskim na lata 2018 – 2020 **w 2021 r.**
- **załącznik nr 2** – Raport z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Tczewskim na lata 2014 – 2020 wraz z Powiatowym Programem działań profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą **w 2021 r.**

RAPORT Z REALIZACJI W 2021 R. POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIELCZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE TCZEWSKIM NA LATA 2021- 2023

CEL GŁÓWNY ROZWÓJ SYSTEMU PIELCZY ZASTĘPCZEJ				
Cel szczegółowy nr 1: ROZWÓJ RODZINNYCH FORM PIELCZY ZASTĘPCZEJ				
Zadanie	Forma realizacji (działanie)	Wskaźnik monitorujący	Liczba 2020 r.	Liczba 2021 r.
Promowanie rodzinnych form pielczy zastępczej	Ulotki, plakaty, artykuły w prasie, internecie, media społecznościowe, środki masowego przekazu	Liczba artykułów	7	4
		Liczba rodzajów plakatów, ulotek itd.	4	2
Pozyskiwanie, przeszkolenie, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka	Przeprowadzenie szkoleń, spotkań.	Liczba pozyskanych kandydatów	13	15
		Liczba przeszkolonych kandydatów	11	15
		Liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych	11	7
Wzmacnianie kompetencji wychowawczych istniejących rodzin zastępczych	Organizacja szkoleń, działań edukacyjnych, grup wsparcia	Liczba szkoleń, działań edukacyjnych	1	0
		Liczba osób uczestniczących	14	0
		Liczba spotkań w ramach grup wsparcia	2	0
		Liczba osób uczestniczących	4	0
Organizowanie spotkań integracyjnych i okolicznościowych dla rodzin zastępczych	Spotkania, warsztaty, imprezy	Liczba inicjatyw	2	1
Pomoc w rozwiązywaniu występujących trudności	Poradnictwo specjalistyczne (psycholog, prawnik, terapeuta, mediator)	Liczba rodzin zastępczych korzystających z porad	50	46
		Liczba porad	99	58
Wzmocnienie rodzin zastępczych w wypełnianych funkcjach	Wsparcie ze strony koordynatora rodzinnej pielczy zastępczej	Liczba zatrudnionych koordynatorów	4	4
		Liczba rodzin objętych w ciągu roku wsparciem koordynatora	62	63
		Liczba spotkań	633	733
Realizacja obowiązków wynikających z przepisów prawa	Sporządzanie opinii o całokształcie sytuacji dziecka przebywającego w pielczy zastępczej	Liczba dzieci w pielczy zastępczej w ciągu roku	233	289
		Liczba sporządzonych opinii	332	411
Zabezpieczenie potrzeb materialnych dzieci	Świadczenia pieniężne dla rodzin zastępczych na terenie powiatu tczewskiego	Liczba funkcjonujących rodzin zastępczych na koniec roku	138	150
		Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na koniec roku	211	238
		Liczba dzieci umieszczonych w danym roku w RZ	45	78
		Kwota świadczeń, w tym:		
		- na wynagrodzenia dla rodzin zawodowych	239 123 zł	251 395 zł
		- na zabezpieczenie podstawowych potrzeb	2 043 385 zł	2 511 021 zł
		- na przyjęcie dziecka	17 458 zł	34 649 zł
		- dodatek wychowawczy 500+	976 955 zł	1 165 139 zł

Cel szczegółowy nr 2: ROZWÓJ I WZMOCNIENIE INSTYTUCJONALNYCH FORM PIECZY ZASTĘPCZEJ				
Zadanie	Forma realizacji (działanie)	Wskaźnik monitorujący	Liczba 2020 r.	Liczba 2021 r.
Dostosowanie pieczy instytucjonalnej do obowiązujących przepisów ustawy wrispz	Podjęcie działań mających na celu przekształcenia placówek o-w typu socjalizacyjnego w placówki dla 14 dzieci	Liczba przekształconych placówek	2	0
Podnoszenie kwalifikacji przez kadrę placówki	Organizowanie szkoleń przez CAPO-W. Dokształcanie kadry pedagogicznej (studia podyplomowe)	Liczba pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach	0	26
		Liczba pracowników podnoszących kwalifikacje na studiach podyplomowych	0	1
Pozyskiwanie pomocy wolontariuszy do realizacji zadań z zakresu opieki nad dzieckiem	Wspieranie dzieci i młodzieży w ich rozwoju i edukacji	Liczba wolontariuszy wspomagających pracę z dziećmi	2	1
Współpraca z rodziną biologiczną dzieci umieszczonych w placówce	Działania zmierzające do poprawy sytuacji życiowej (wsparcie psychologiczno-pedagogiczne rodziców biologicznych)	Liczba rodzin współpracujących z placówką	12	13
		Liczba wychowanków, którzy powrócili do środowiska lokalnego	3	2
Cel szczegółowy nr 3: WSPARCIE PROCESU USAMODZIELNIENIA OSÓB OPUSZCZAJĄCYCH PIECZĘ ZASTĘPCZĄ				
Zadanie	Forma realizacji (działanie)	Wskaźnik monitorujący	Liczba 2020 r.	Liczba 2021 r.
Zwiększenie kompetencji społecznych osób usamodzielnianych	Objęcie wychowanków pieczy zastępczej oraz placówek, o których mowa w art. 88 ust.1 uops indywidualnym programem usamodzielnienia (IPU) Praca socjalna Poradnictwo specjalistyczne	Liczba sporządzonych w danym roku IPU	8	7
		Liczba realizowanych IPU	188	208
		Liczba udzielonych porad	155	11
Objęcie osób usamodzielnianych wsparciem finansowym oraz rzeczowym	Wypłata świadczeń wynikających z przepisów prawa	Liczba osób objętych wsparciem	66	70
		Kwota świadczeń	337 624 zł	350 331 zł
Pozyskiwanie mieszkań, w tym chronionych dla osób opuszczających pieczę zastępczą	Tworzenie mieszkań chronionych Wspieranie osób ubiegających się o mieszkania chronione poprzez pomoc w procedurze administracyjnej, stosowne pisma.	Liczba funkcjonujących mieszkań chronionych	0	0
		Liczba pozyskanych mieszkań	0	0
		Liczba wniosków/ wniosków wystosowanych do odpowiednich urzędów	0	0
		Liczba wychowanków, którym udzielono wsparcia w ww formie	4	1

ANALIZA DANYCH

Obecny Program, obowiązujący w latach 2021-2023, został przyjęty Uchwałą Rady Powiatu Tczewskiego, co wypełnia zapisy art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, mówiący o konieczności opracowywania co 3 lata nowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Działania na szczeblu powiatowym mają na celu wsparcie i wzmocnienie kompetencji rodzin zastępczych oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej, a także integrację środowisk działających w obszarze pieczy zastępczej. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie jest organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu tczewskiego.

Rok 2021, podobnie jak rok poprzedni, zdominowany przez pandemię COVID-19 ograniczył wiele możliwości podejmowania różnorodnych działań realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Tczewie na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej. We wrześniu 2021 r. zaczęła funkcjonować nowa placówka opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, prowadzona na zlecenie Powiatu Tczewskiego.

Niniejsza analiza zebranych danych obrazuje wybrane przestrzenie systemu pieczy zastępczej na terenie powiatu tczewskiego.

Cel pierwszy to **promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej**. W ramach tego celu do zadań PCPR w Tczewie należy między innymi **organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej**, w tym zawodowej oraz dla dyrektorów placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego. Niestety, liczba osób zainteresowanych podjęciem wyzwania bycia rodziną zastępczą jest w dalszym ciągu jest niewielka. **W 2021 r. zostało przeszkolonych 15 osób** (w 2020 r. było to 11 osób). Należy w tym miejscu zauważyć, że były one zobowiązane do odbycia stosownego szkolenia przez sąd. Promocja rodzicielstwa zastępczego w powiecie tczewskim jest od lat konsekwentnie rozbudowywana i ubogacana. W 2021 r. funkcjonowały nadal 2 portale społecznościowe FaceBook dotyczące działań PCPR w Tczewie, z których jeden stricte jest poświęcony pieczy zastępczej.

W ramach swoich zadań PCPR w Tczewie stara się proponować rodzinom zastępczym i ich wychowankom atrakcyjne formy wspólnego spędzania czasu wolnego. Z uwagi na trwającą pandemię koronawirusa **w 2021 r. zorganizowano jedynie Konkurs Muzyczny** przeprowadzony online z uwagi na obostrzenia sanitarne. Konkurs przeprowadzono w oparciu o platformy internetowe. W przedsięwzięciach tym brały udział rodziny zastępcze i ich wychowankowie współpracujący z pracownikami tworzącymi dział pieczy zastępczej w PCPR. Do udziału zaproszono oczywiście wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych z terenu powiatu tczewskiego.

W ramach celu: **Wzmacnianie kompetencji wychowawczych istniejących rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka**, w 2021 r. w związku z dbałością o nierozprzestrzenianie się wirusa SARS-CoV-2 zrezygnowano z organizacji **szkoleń specjalistycznych dla istniejących rodzin zastępczych**. Liczba rodzin zastępczych korzystających z **indywidualnego poradnictwa i wsparcia specjalistycznego wynosiła 46. Rodzinom udzielono 58 porad**. Powyższą pomoc na szczeblu powiatu w dalszym ciągu zapewnia Wydział Interwencji Kryzysowej wchodzący w strukturę organizacyjną PCPR w Tczewie.

Liczba rodzin zastępczych na terenie powiatu tczewskiego na koniec okresu sprawozdawczego wynosiła 150, co oznacza, że ilość rodzin wskazuje na tendencję wzrostową (**2019 – 130 rodzin, 2020 - 138**). Są to dane na dzień 31 grudnia każdego roku. Łącznie w rodzinach zastępczych na koniec roku przebywało 238 dzieci. Nadal, podobnie jak w roku ubiegłym, dominują rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem, czyli stanowiące przez dziadków lub pełnoletnie rodzeństwo wychowanka. Wśród rodzin zastępczych niezawodowych dużą grupą są osoby spokrewnione z dziećmi w dalszej linii (wujostwo). Obie te grupy rodzin nie są zainteresowane rozszerzeniem współpracy z PCPR poprzez przyjęcie dodatkowych dzieci, gdyż ograniczają się do zabezpieczenia potrzeb dzieci z nimi skłigaconych. W 2021 r. na zbliżonym poziomie pozostaje liczba rodzin objętych **wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej** liczona w sposób narastający, przy czym każda rodzina liczona jest tylko 1 raz (w 2020 r. 62 rodziny, a **w 2021 r. 63 rodziny**). Działania koordynatorów wpływają pozytywnie na funkcjonowanie rodzin zastępczych i ich wychowanków. Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, maksymalne obciążenie pojedynczego koordynatora, to praca z 15 rodzinami. Taka formuła pozwala na rzetelną ochronę rodzin przed zagrożeniami wynikającym z dysfunkcji poszczególnych

jej członków. Od 2021 r. zatrudniony jest także pedagog, który współpracował z 23 rodzinami. Pieczę nad pozostałymi rodzinami sprawuje dwóch pracowników socjalnych. Dodatkową okolicznością wywołaną pandemią i w związku z tym pogorszeniem sytuacji w pieczy zastępczej w ogóle jest zaobserwowane przeciążenie funkcjonujących rodzin zastępczych zawodowych. Pandemia spowodowała częściowe zamknięcie się podmiotów pieczy zastępczej na przyjmowanie dzieci. Szczególnie wyraźnie widać to w momencie poszukiwania miejsc w pieczy zastępczej poza powiatem, których to miejsc po prostu nie ma lub znalezienie jest bardzo trudne. W powiecie tczewskim wszystkie rodziny zawodowe mają lub miały powyżej 3 dzieci. Liczba zazwyczaj waha się między 5 a 8. Spowodowało to trudności dotyczące płynności realizacji postanowień sądowych bieżących zabezpieczeń dzieci w pieczy zastępczej z uwagi na brak wolnych miejsc. Niezrealizowane postanowienie zawsze niesie ze sobą ryzyko wystąpienia zagrożenia zdrowia lub życia tych dzieci, które muszą pozostać w rodzinie biologicznej, to znaczy w środowisku, co do którego sąd na podstawie opinii kuratora sądowego i innych służb wydał postanowienie o natychmiastowym zabezpieczeniu dzieci.

W danych statystycznych dotyczących celu: **Wsparcie procesu usamodzielniania osób opuszczających pieczę zastępczą. W 2021 r. przyznano pomoc pieniężną na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz pomoc rzeczową 70 osobom. W roku sprawozdawczym sporządzono 7 Indywidualnych Planów Usamodzielnienia, natomiast łącznie realizowano ich aż 208.** W powiecie tczewskim brak jest mieszkań chronionych dla wychowanków pieczy zastępczej, które pozwoliłyby im w mniej gwałtowny sposób zerzyć się z rzeczywistością po opuszczeniu systemu wsparcia, jakim jest rodzina zastępcza czy placówka opiekuńcza – wychowawcza. Dlatego też młodzież może liczyć na pomoc finansową w wynajęciu lokalu.

Sporządziła:

Katarzyna Wróbel

Dyrektor PCPR w Tczewie

Raport z realizacji w 2021 r. Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w powiecie tczewskim na lata 2014 – 2020 wraz z Powiatowym Programem działań profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą oraz Powiatowym Programem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie powiatu tczewskiego.				
Cel szczegółowy nr 1: Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz promowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy				
Realizatorzy	Kierunki działań	Wskaźnik monitorujący	2020	2021
PCPR, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej Komenda Powiatowa Policji Prokuratura Rejonowa Placówki Oświatowe CAPO-W Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna Organizacje pozarządowe	1. Organizacja zajęć profilaktycznych dla uczniów w szkołach realizowane poprzez pogadanki, prelekcje, warsztaty, programy	Liczba zrealizowanych spotkań z młodzieżą	647	334
		Liczba osób uczestniczących	6805	5164
		Liczba realizowanych programów profilaktycznych	48	10
	2. Organizacja spotkań na temat działań propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich	Liczba zorganizowanych spotkań	200	362
	3. Organizacja grup edukacyjnych dla rodziców oraz prowadzenie indywidualnych rozmów	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach	761	1150
		Liczba zorganizowanych spotkań	427	318
	4. Organizacja czasu wolnego młodzieży poprzez kółka zainteresowań, wyjazdy integracyjne i inne imprezy promujące zachowania alternatywne do przemocowych	Liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych	2143	1660
		Liczba zorganizowanych wyjazdów	68	109
	5. Wspieranie samorozwoju osobowościowego poprzez grupy wsparcia i samorozwoju	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach	200	232
		Liczba spotkań	13	55
Cel szczegółowy nr 2: Podnoszenie jakości pracy służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie				
Realizatorzy	Kierunki działań	Wskaźnik monitorujący	2020	2021
PCPR, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej Komenda Powiatowa Policji Prokuratura Rejonowa Placówki Oświatowe CAPO-W Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna Organizacje pozarządowe	1. Superwizje dla osób zaangażowanych w proces pomagania	Liczba spotkań	20	36
		Liczba osób uczestniczących w spotkaniach	153	85
	2. Wymiana informacji między podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba spotkań przedstawicieli podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie	127	73
	3. Umożliwienie osobom zajmującym się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie podnoszenia kompetencji	Liczba osób uczestniczących	293	112
Cel szczegółowy nr 3: Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie				
Realizatorzy	Kierunki działań	Wskaźnik monitorujący	2020	2021
PCPR, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej Komenda Powiatowa Policji Prokuratura Rejonowa Placówki Oświatowe CAPO-W Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna Organizacje pozarządowe	1.Zapewnianie specjalistycznej pomocy w formie wsparcia indywidualnego osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Liczba udzielonych porad	645	399
		Liczba osób, które skorzystały z pomocy	365	254
	2. Organizowanie grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach	11	0
		Liczba spotkań	11	0
	3. Utworzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób	Powstanie i funkcjonowanie SOW	0	0

	Doświadczających Przemocy			
	4. Udostępnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie	Liczba udostępnionych materiałów informacyjnych	154	39
		Liczba artykułów w prasie, www itp.	201	16
Cel szczegółowy nr 4: Redukcja zachowań agresywnych i nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów oraz sporów w rodzinach bez użycia przemocy				
Realizatorzy	Kierunki działań	Wskaźnik monitorujący	2020	2021
PCPR, w tym Wydział Interwencji Kryzysowej Komenda Powiatowa Policji Prokuratura Rejonowa Placówki Oświatowe CAPO-W Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna Organizacje pozarządowe	1. Realizacja programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy	Liczba osób uczestniczących w spotkaniach	6	7
		Liczba spotkań	103	95
	2. Działania prowadzone przez kuratorów sądowych	Liczba nadzorów kuratorskich nad osobami stosującymi przemoc	13	25
	3. Podejmowanie czynności prawnych wynikających z przepisów prawa	Liczba interwencji	455	851
		Liczba wszczętych postępowań	135	238
		Liczba spraw skierowanych do sądu	60	38
		Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”	177	127

ANALIZA DANYCH

- Badanie opiera się na analizie danych jednostek szczebla powiatowego.
- Nie uzyskano informacji od żadnej organizacji pozarządowej.

Analiza danych dotyczących realizacji w 2021 r. Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Tczewskim na lata 2021-2023 wraz z Powiatowym Programem Działań Profilaktycznych mających na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą oraz Powiatowym Programem oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na terenie powiatu tczewskiego pozwala stwierdzić ciągle zapotrzebowanie na większość ujętych w nim inicjatyw.

W dalszym ciągu najwięcej działań dotyczyło celu szczegółowego nr 1:

„Podejmowanie działań mających na celu zwiększenie wiedzy na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz promowanie zachowań alternatywnych wobec przemocy”. Na podstawie tego celu w Powiatowym Programie Działań Profilaktycznych zostały wyłonione następujące działania:

1. Organizacja zajęć profilaktycznych dla młodzieży dla uczniów w szkołach w formie pogadanek, prelekcji, warsztatów, programów profilaktycznych.
2. Wdrażanie programów o tematyce przeciwdziałania przemocy.
3. Organizacja spotkań na temat działań propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich.
4. Organizacja grup edukacyjnych dla rodziców i rozmów indywidualnych.
5. Psychoedukację rodziców podczas wywiadówek.
6. Indywidualne poradnictwo dla młodzieży oraz pomoc w sytuacjach kryzysowych.
7. Organizacja czasu wolnego młodzieży w formie kółek zainteresowań, wyjazdów integracyjnych i innych imprez propagujących zachowania alternatywne wobec przemocy.
8. Wspieranie samorozwoju osobowościowego w formie grup motywacyjnych i samorozwoju.

W w/w zakresie w ramach **zajęć profilaktycznych odbyły się 334 spotkania (w 2020 r. 647)**, w których uczestniczyło **5164 osób (w 2020 r. - 6805)**. Oba wskaźniki wskazują, że w dalszym ciągu działania te cieszą się dużą popularnością i zainteresowaniem. Tendencję spadkową wykazują inicjatywy dotyczące **organizacji czasu wolnego** w formie kółek zainteresowań, wyjazdów integracyjnych i innych imprez promujących zachowania alternatywne. W 2021 r. **zrealizowano 1660 godzin edukacyjnych (w 2020 r. - 2143) i odbyło się 99 wyjazdów (w 2020 r. - 68)**. W porównaniu do poprzedniego roku wzrosła liczba rodziców uczestniczących w **spotkaniach w ramach grup edukacyjnych i spotkań indywidualnych - 1150 osób (2020 r. - 761)**, przy jednoczesnym zmniejszeniu **liczby spotkań dla tej grupy odbiorców (w 2021 r. - 318, natomiast w 2020 r. - 427)**. W ramach **wspierania samorozwoju osobowościowego w formie grup motywacyjnych i samorozwoju** w tychże działaniach **w 2021 r. 232 osób wzięło udział w 55 spotkaniach**, podczas gdy w 2020 r. było to 200 osób uczestniczących w 13 spotkaniach.

W ramach celu szczegółowego nr 2:

„Podnoszenie jakości pracy służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie” zmalała **liczba osób korzystających z superwizji** dla osób zaangażowanych w proces pomagania. W **2021 r.** odnotowano **36 spotkań** superwizyjnych, a w 2020 r. - 20, zmalała liczba uczestników, było to **85 osób (2020 r. - 153 osób)**. W dalszym ciągu analiza tej przestrzeni wskazuje na znaczne zapotrzebowanie w tym obszarze i potrzebę intensyfikacji działań. **Liczba spotkań przedstawicieli podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie** spadła (127 spotkań w 2020 r., natomiast **w 2021 r. - 73 spotkań**), z liczbą uczestników **112 w roku sprawozdawczym (2020 r. - 293 osób)**

W ramach celu szczegółowego nr 3:

„Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie” (z którego wraz z połączeniem działania w ramach celu szczegółowego nr 4 wyłoniono działanie Programu działań profilaktycznych: Indywidualne poradnictwo dla młodzieży oraz pomoc w sytuacjach kryzysowych), **liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy w formie wsparcia indywidualnego** utrzymuje się na dobrym poziomie (w 2020 r. 365 osób skorzystało z 645 porad, natomiast **w 2021 r. 254 osób skorzystało z 699 porad**). Osoby doświadczające przemocy w 2020 r. nie uczestniczyły w **spotkaniach grupy wsparcia**, podczas gdy w 2020 r. w 11 spotkaniach wzięło udział 11 osób. Na terenie powiatu tczewskiego nadal **nie utworzono Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doświadczających Przemocy**. Jednakże, jak wynika z obserwacji, zapotrzebowanie w tym zakresie jest znikome. W razie konieczności osoby tego wymagające są kierowane do Ośrodka w Rusocinie, w powiecie gdańskim.

Ostatnim celem szczegółowym zawartym w Programie jest cel szczegółowy nr 4:

„Redukcja zachowań agresywnych i nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinach bez użycia przemocy”. Liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy realizowanym przez PCPR w Tczewie utrzymuje się na tym samym poziomie (6 osób w 2020 r., **7 w 2021 r.**). Z uzyskanych danych wynika, iż wzrosła (z 455 w 2020 r. do **851 w 2021 r.**) **liczba interwencji wynikających z przepisów prawa, a związanych z przemocą**. Na szczeblu powiatowym zostało wszczętych mniej niż w roku ubiegłym **procedur Niebieskich Karty (w 2020 roku 177, w 2021 roku 127)**, które są ściśle związane z przemocą rodzinną. Zauważyć należy, iż w roku ubiegłym działania te podejmowały tylko służby mundurowe i pracownicy pomocy społecznej.

Różnorodność i mnogość działań w powiecie tczewskim realizowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie wskazuje, jak ważne są działania wszystkich jednostek oraz osób zaangażowanych w pracę z ludźmi. Mamy nadzieję, iż wszelkie podejmowane inicjatywy przyczynią się do systematycznego wzrostu świadomości społeczeństwa w tym zakresie.

Zauważyć należy, iż spadek wskaźników w niektórych zakresach, m.in. dotyczących organizacji czasu wolnego, czy też zadań związanych z organizacją spotkań grupowych może wynikać ze stanu epidemii COVID-19.

Sporządziła:
Katarzyna Wróbel
Dyrektor PCPR w Tczewie